

γιάννης αντάμης
για αύριο

αποσπάσματα

Γιάννης Αντάμης

**Για Αύριο,
αποσπάσματα**

Τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου
think-about-marios.musicafe.eu

Dreamtigers 2014

www.yannisadamis.com

Ο ένας πήγε και έπαιξε χαρτιά και κέρδισε εξήντα λίρες και επιστρέφει και ο έρωτας τονώνεται, ζωντανεύει και τα λοιπά απ' τις εξήντα λίρες, δηλαδή τα λεφτά τονώνουν τον έρωτα. Αυτοί είναι οι πιο τολμηροί σίχοι της ελληνικής φιλολογίας, γιατί το γνωστό, ότι οι φτωχοί είναι πιο γνήσια ερωτευμένοι και όλα τα υπόλοιπα τα ξέρουμε. Και μόνο ο Καβάφης έχει τολμήσει -στον προηγούμενο αιώνα μιλάμε- να το διατυπώσει ευθύτατα, αυτό το «δροσίστηκαν, ζωντάνεψαν, τονώθηκαν τα νιάτα» από τα λεφτά. Με την ίδια έννοια και εκείνο το κλίμα είναι κατ' αρχήν αντιρομαντικό, δηλαδή δεν ποντάρει στην αντίθεση φτωχός μεν αλλά Νίκος Ξανθόπουλος, που είναι εύκολο, υπαρκτό αλλά εύκολο, παρά ποντάρει σ' αυτό που είναι πιο τολμηρό, ότι δηλαδή με τα λεφτά είσαι πιο ερωτευμένος. Αυτό δεν το λέει κανείς εύκολα, ούτε στην πραγματική ζωή.

Μίμης Σουλιώτης, «Μου αφήνεις πενήντα δραχμές για τσιγάρα;», Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας 2009

Τον Οκτώβριο του 2012 έδωσα εξετάσεις και πέρασα στο Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας «Δημιουργική Γραφή». Το δεύτερο εξάμηνο εκείνης της χρονιάς ήταν για μένα μια εποχή σκληρή και επικίνδυνη, που ούτε καν η είδηση πως είμαι και πάλι φοιτητής δεν μπόρεσε κάπως να ελαφρύνει. Κυριολεκτικά σχεδόν σύρθηκα στα πρώτα μαθήματα στη Φλώρινα, έχοντας πάντα κατά νου να τα εγκαταλείψω. Τελικά και χάρη στα μαθήματα αυτά, στους δασκάλους και στους συμφοιτητές μου, ακόμα και χάρη στη Φλώρινα την ίδια, συνέχισα να τα παρακολουθώ, και όχι μόνο δεν το μετάνιωσα, αλλά την ώρα που γράφονται ετούτες οι γραμμές, λίγο πριν την τελευταία συνάντησή μας του Ιουνίου, στεναχωριέμαι που η διετία αυτή, η τόσο όμορφη και δημιουργική, κιόλας ολοκληρώνεται. Το βιβλίο αυτό είναι ένα μικρό χρονικό του πρώτου έτους του μεταπτυχιακού μου μέσα από κάποιες από τις εργασίες που έκανα στο πλαίσιο των μαθημάτων του. Ο τίτλος του έχει να κάνει με την έκφραση που χρησιμοποιούσε σχεδόν σαδιστικά ο καθηγητής κύριος Κωτόπουλος πριν την εκφώνηση των εκάστοτε ασκήσεων και η οποία, κάθε φορά που την άκουγα τότε στις αρχές, με ενοχλούσε πραγματικά πολύ, μα και μου άρεσε αφόρητα ταυτόχρονα. Ίσως επειδή μου υπενθύμιζε πως το αύριο κάποια στιγμή θα έρθει, αλλά και πως θα έπρεπε να κάνω κάτι και εγώ για να υπάρξει τελικά αυτό το παλαιοάurio.

η μίμηση

Οκτώβριος 2012. Ελάχιστα μπορώ να θυμηθώ από το πρώτο μάθημα και ό,τι μου έχει απομείνει ως ανάμνηση μόνο ευχάριστο δεν είναι. Σε γενικές γραμμές διακρίνομαι κρυπτόμενος, άλλοτε στη μοναξιά του τελευταίου θρανίου και άλλοτε στο δωμάτιο του Λύγκου. Το μόνο άτομο με το οποίο ανταλλάσσω δυο κουβέντες στο διάλειμμα είναι η Μαριάνθη, η οποία όμως με στεναχωρεί, αφού σε μια απόπειρά της να μαντέψει την ηλικία μου, με κάνει δέκα χρόνια μεγαλύτερο. Ωστόσο την δικαιολογώ, τόσο τσαλακωμένος που είμαι. Μα έχουμε μόλις ξεκινήσει το Μεταπτυχιακό της Δημιουργικής Γραφής και τα γραπτά –δημιουργικά ή όχι- στο τέλος πάντα μένουν.

Όπως και οι ασκήσεις. Κυριακή πρωί. Ποίηση. Η διδάσκουσα κυρία Σαμαρά μας βάζει μια σειρά εργασιών για το σπίτι. Από όλες τους θα πρέπει να προκύψουν ποιήματα. Κάποια από αυτά θα χρησιμοποιηθούν ως υλικό στα ερχόμενα ονειροτίγρεια βιβλία μου. Κάποια άλλα περισσέψανε και τα δημοσιεύω τώρα εδώ μαζί με την εκφώνησή τους:

Lipogramme. Γράψτε ένα ποίημα που να μην έχει ένα από τα φωνήεντα της αλφαβήτου (η επιλογή του καθενός).

Τα σήμερα

Ζήσε, σαν να μην έμαθες ζωή
τι πάει να πει. Ζωή, στ' αλήθεια, τι σημαίνει.
Ζήσε, αν θέλεις, και τις δικές μας
τις ζωές. Ίσως κάτι να βρεις μέσα σε αυτές.
Κάτι για να ταιριάξεις.

Ζήσε κρυφά! Κρύψε καλά! Ζάλη ζωή
- ζημιά ζωή. Ζήσε και έλα πες μας!
Κρύψε εδώ! Ψάξε εκεί!
Ζήσε ζωή! Ζήτα να δεις! Ζήλεψε, ζύγισέ την!

Ζήσε, σαν να μην έζησες τα πριν. Ζήσε
σαν τα μετά να είναι νεκρά, τα ύστερα, τα έπειτα,
τα ίσως, τα μακάρι.
Ζήσε τώρα τα σήμερα
Πέθανε μια άλλη μέρα!

Γράψτε ένα ποίημα με ένα (δήθεν) τυπογραφικό
λάθος, που να το κάνει να σημαίνει κάτι εντελώς
διαφορετικό ή να το μετατρέπει σε παρωδία του
πρώτου ή, ακόμη καλύτερα, να δημιουργεί εφιάλτη
για τον ποιητή.

Το Λάθος και το Πάχος

Τι υπήρξαμε;

Τι κάναμε;
Τι έχει απομείνει;
Σίγουρα λάθος άνθρωποι,
λάθος ίσως στιγμή
σε λάθος τόπο μάλλον.
Δυο λάθη μπορεί ένα σωστό κάποτε να το
έφτιαχναν.
Τα τρία λάθη όμως;

Ήρθες ως λάθος μες στη ζωή μου τη σωστή
και τη διόρθωσες.
Και ύστερα, έτσι ξαφνικά,
έγινε πάχος μου το λάθος.
Και τώρα να 'μαι εδώ να αναζητώ,
σε άλλα λάθη, πιο σωστά,
τρόπους το πάχος μου αυτό το περιττό
για πάντα να αποβάλω.

Επιλέγουμε ένα από τα 8 ποιήματα του Corpus*, το διαβάζουμε προσεχτικά και γράφουμε.

α) Μίμηση. Προσπαθούμε ή να μιμηθούμε τον τρόπο γραφής του ποιητή ή απλώς να αλλάξουμε κάποιες λέξεις, να κόψουμε αλλού το στίχο ή να δημιουργήσουμε οτιδήποτε θέλουμε με το ποίημα.

Θαύμα (α')

Ένας άνθρωπος.
Βάζει το ρολόι του κάτω απ' το προσκέφαλό του.
Πλαγιάζει.
Κοιμάται.
Ο ίδιος πάντα άνθρωπος.
Έξω φυσάει.
Ο ίδιος πάντα άνεμος.
«Η θαυμαστή συνέχεια των μικρών κινήσεων.»
Ξέρεις, καταλαβαίνεις.
Ένας άνθρωπος.
Το ρολόι του – το ίδιο πάντα ρολόι.
Ο άνεμος.
Τίποτ' άλλο.

β) Παρωδία. Στη συνέχεια γράφουμε μια παρωδία του ποιήματος, που δεν είναι αναγκαστικά κριτική. Μπορεί να είναι μια απλή άσκηση ή ακόμη και έκφραση θαυμασμού.

Θαύμα (β')

Ένας άνθρωπος, προτού πλαγιάσει, έβαλε τη γυναίκα του κάτω απ' το προσκέφαλό του.
Ύστερα ξύπνησε. Έξω φυσούσε. Μέσα έριχνε καρεκλοπόδαρα. Εσύ που ξέρεις
απ' αυτά, πες μου κι εμένα, μήπως και βγάλω καμιά άκρη.

Ένας άνθρωπος, η γυναίκα του, ο άνεμος, το Γέτι των Ιμαλαΐων. Τίποτ' άλλο.

γ) Σημείωση. Με υπόβαθρο τις εμπειρίες που αποκτήσαμε στα δύο πρώτα στάδια, γράφουμε όπως ο εαυτός μας. Πώς βρίσκουμε τον εαυτό μας; Δεν αρκούν η ανάγνωση και η ονειροπόληση. Γράφοντας γεννιέται ο ποιητής.

Η θαυμαστή συνέχεια της ύπαρξής μου

Χθες βράδυ, πριν πλαγιάσω, έβαλα το ρολόι μου κάτω από το μαξιλάρι.

Ύστερα κοιμήθηκα και ονειρεύτηκα τον άνεμο.

Όλη τη νύχτα το ρολόι χτυπούσε στο ρυθμό της καρδιάς μου.

Συντονιστήκαμε.

Εγώ, το ρολόι μου, ο άνεμος. Τα πάντα.

Με ποιον καταξιωμένο ποιητή δεν θα θέλατε ποτέ να μοιάσετε; Προσπαθήστε να τον μιμηθείτε, γράφοντας το καλύτερό σας ποίημα.

Η αποσύνθεση**

Αν δοκιμάσω να αποσυνθέσω τα εγκλήματά μου,
στο τέλος αυτό που θα απομείνει θα είναι
ένας παμφάγος έρωτας,
το πείσμα μου μπροστά στο αναπόφευκτο,

μια ζωντανή μνησικακία.

Που σημαίνει:

με άλλα τόσα τα κάνω όλα ξανά από την αρχή
και πάλι παραμένω αόρατος, αγνός κι ασύλληπτος.

*Οι ασκήσεις συνοδεύονταν από ένα corpus ποιημάτων. Από τα ποιήματα αυτά επέλεξα να δουλέψω πάνω στο «Θαύμα» του Γιάννη Ρίτσου, το οποίο έχει ως εξής:

«Ένας άνθρωπος, προτού πλαγιάσει, έβαλε το ρολόι του κάτω απ' το προσκέφαλό του.

Ύστερα κοιμήθηκε. Κι έξω φυσούσε. Εσύ που ξέρεις τη θαυμαστή συνέχεια των μικρών κινήσεων, καταλαβαίνεις.

Ένας άνθρωπος, το ρολόι του, ο άνεμος. Τίποτ' άλλο.»

**Η κυρία Σαμαρά μας ζήτησε να επισυνάψουμε στις απαντήσεις μας ένα δεύτερο κείμενο-«σκεπτικό», όπου θα παρουσιάζαμε συνοπτικά το «πώς οδηγηθήκαμε σε αυτήν την γραφή». Για την συγκεκριμένη άσκηση αντιγράψω από το κείμενο αυτό το σχετικό σκεπτικό μου: Στην 12^η άσκηση επέλεξα μια φράση του Ελύτη, που αν και δεν προέρχεται από κάποιο ποίημά του, θεωρώ ότι εκφράζει το πνεύμα (και το γράμμα) του «ποιητή του Αιγαίου», τα οποία προσωπικά με απωθούν και άρα δεν θα ήθελα με τίποτα να δω τη γραφή μου να τους μοιάζει. Άλλωστε, και μόνο η αναγωγή της εν λόγω φράσης, με την ελιά, το αμπέλι και το ζαχαροκάλαμο, σε ποπ ατάκα διαφημιστικού επιπέδου, φτάνει για να ενεργοποιήσει τα αρνητικά αντανakλαστικά μου. Προσωπικά, λυπάμαι μα δεν μπορώ ούτε αυτήν την Ελλάδα να δω ούτε τη μυθολογική αυτή ποιητική να ακολουθήσω. Δεν ξέρω αν έγραψα το καλύτερό μου ποίημα μιμούμενός τον, αλλά έκανα ότι μπορούσα.

η περιγραφή

Νοέμβριος 2012. Κι ενώ ακόμα ζορίζομαι για να προσαρμοστώ σε αυτό το νέο ακαδημαϊκό μου περιβάλλον. Κι ενώ ακόμα και η μετάβαση στη Φλώρινα μού φαίνεται επώδυνη και βασανιστική. Κι ενώ προσπαθώ να αποφασίσω ποιος από όλους τους Κωστάδες του τμήματός μου με εκνευρίζει περισσότερο.

Παρασκευή απόγευμα. Ιστορία Ευρωπαϊκής και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Η διδάσκουσα κυρία Νικολαΐδου μάς βάζει μια μικρή άσκηση κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Να δώσουμε, λέει, μια ρεαλιστική περιγραφή ενός προσώπου ή ενός πράγματος που βρίσκεται μέσα στην αίθουσα (100 λέξεις). Επιλέγω το πιο παράδοξο από τα πράγματα (με τα πρόσωπα η επιλογή θα ήταν σίγουρα πολύ πιο δύσκολη) και γράφω το παρακάτω:

ALEXΒPOLI*

Στα αριστερά της έδρας, πλάι στα παράθυρα, υπήρχε ένας πλαστικοποιημένος χάρτης της Τουρκίας, διαστάσεων ένα επί δυόμισι. Η θέση και η όρασή μου δε μου επέτρεπαν να καταλάβω πολλά για το περιεχόμενό του. Έβλεπα μόνο την επικράτεια της σύγχρονης Τουρκικής Δημοκρατίας κατάστικτη

από κόκκινους, κίτρινους και πράσινους λεκέδες, που δεν ήξερα αν αντιστοιχούν σε γεωφυσικά γνωρίσματα ή διακρίσεις εθνολογικές. Ο αναλυτικός πίνακας, στο δυτικό του περιθώριο, που ξεκινούσε από την Αδριανούπολη και έφτανε μέχρι τη Μερσίνα, θα βοηθούσε σίγουρα να βγάλω κάποιο πιο ασφαλές συμπέρασμα, εάν καθόμουν πιο μπροστά ή αν δε μου είχαν σπάσει μόλις τα γυαλιά μου.

*Ως τίτλο επέλεξα να χρησιμοποιήσω το ακατανόητο σύνθημα που υπήρχε γραμμένο με μαρκαδόρο στον τοίχο πάνω ακριβώς από τον χάρτη.

*

Το επόμενο πρωί της Κυριακής και στη συνέχεια του ίδιου μαθήματος, έτσι, για αστείο και πιο πολύ για να κρατήσω το μυαλό μου μες στην αίθουσα, συνεχίζω μόνος μου την άσκηση. Κι ενώ η κυρία καθηγήτρια μάς αναλύει τα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα, υποδεικνύοντας τα βασικά τους χαρακτηριστικά και τους σημαντικότερους τους εκπροσώπους, εγώ επιχειρώ μια «ρομαντική» και μια, ας πούμε, «μοντερνιστική» περιγραφή του ίδιου πράγματος:

Στα αριστερά, πλάι στα θαμπωμένα από τις εκπνοές παράθυρα, υπήρχε ένας χάρτης της Τουρκίας. Η

αυτοεξορία του τελευταίου θρανίου και η πληγωμένη μου όραση δε βοηθούσαν να βρω το λόγο ύπαρξής του. Τι να ήταν, άραγε, όλα εκείνα τα κόκκινα τα στίγματα στα βάθη της Ανατολής; Το αίμα των ηρώων στο Σαγγάριο; Η κόκκινη μηλιά; Κι εκείνα εκεί τα πράσινα σημάδια στα παράλια; Πέργαμος, Τροία, Αϊβαλί. Λες να προνόησε κανείς να σημειώσει το ταξίδι αυτό που λέγαμε να πάμε; Στο τέλος έμειναν τα σχέδια μονάχα. Κίτρινα απωθημένα σχέδια, σαν τους λεκέδες που υποδήλωναν του χάρτη και της μνήμης το απόκρυφο ανάγλυφο.

Στα αριστερά υπήρχε τους χάρτης τους Τουρκίας. Τι διάολο γύρευε εκεί, άραγε, τους ο χάρτης; Ίσως το ίδιο να αναρωτιότανε για μένα και τους. Ποιος διάλογος τους είχε και τους δυο εδώ τοποθετήσει; Το σχήμα αυτό, το κραυγαλέα φαλλικό, που η γεωγραφία είχε στη γείτονα προσδώσει, παιχνίδια αστεία έπαιζε με την αδύναμή μου όραση. Πάνω στο πλαστικό του υλικό αντανakλούσαν οι σπίθες των φωστήρων. Κυρία, κυρία! Να πω εγώ που ξέρω; Τι πάει να πει, πού ξέρω πως ήταν πλαστικός; Στα μάτια τον έχω τον αστιγματισμό και όχι στην αφή μου. Και τα γυαλιά μου τα έσπασε κάποιος καριόλης Τούρκος.

*

Λίγο μήνες αργότερα, και αφού έχω κάπως με την κυρία Νικολαΐδου ξεθαρρεύσει, θα της στείλω αυτά τα δύο κειμενάκια για να εισπράξω, μεταξύ άλλων, ως απάντηση και τον άτυπο τίτλο του πιο ψυχαναγκαστικού φοιτητή του έτους μου. Ωστόσο, πέρα από την πλάκα, μετά από δύο χρόνια φοίτησης στο Μεταπτυχιακό μας και μετά από αρκετές ασκήσεις και εργασίες, μπορώ με βεβαιότητα να πω πως ένα από τα συμπεράσματα όπου έχω καταλήξει ως προς το γράψιμο είναι και το εξής: Όταν περιγράφουμε είτε κάποιο πρόσωπο είτε κάποιο πράγμα μέσα σε ένα λογοτεχνικό κείμενο, περιγράφουμε κατά κάποιον τρόπο και τον εαυτό μας ταυτόχρονα ή έστω και τον αφηγητή της ιστορίας μας. Αφού από τα στοιχεία εκείνα του αντικειμένου της περιγραφής που θα επιλέξουμε να παραθέσουμε, να τονίσουμε ή να αποσιωπήσουμε, θα δώσουμε στον αναγνώστη υλικό τόσο ως προς τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο όσο και ως προς το βαθμό που επηρεαζόμαστε από τις προσλαμβάνουσές μας.

Ένα άλλο συμπέρασμα θα έλεγα πως είναι το ότι η λογοτεχνία δεν πρέπει να χάνει ποτέ τον παιγνιώδη χαρακτήρα της. Ακόμα κι όταν μιλάει για πράγματα σοβαρά, ενδεχομένως και δυσάρεστα. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

η επιμέλεια

Δεκέμβριος 2012. Απόγευμα Σαββάτου. Ειδικά Θέματα Αφηγηματικής Τέχνης. Ο διδάσκων κύριος Κωτόπουλος μας έχει βάλει να κάνουμε την πρώτη μεγάλου μήκους, ας πούμε, εργασία. Η εκφώνησή της, που δόθηκε ένα μήνα πριν, έχει περίπου ως εξής: Ένα διήγημα, σε τρία ίσα μεταξύ τους μέρη, όπου η δράση θα εκτυλίσσεται γύρω από ή με αφορμή τη συνάντηση δύο παλιών εραστών (1200 λέξεις). Στη συνέχεια χωριστήκαμε σε ζευγάρια (εγώ κληρώθηκα με τη Δήμητρα) και μας ζητήθηκε, αφού γράψουμε ο καθένας το κείμενό του, να τα ανταλλάξουμε με το έτερό μας ήμισυ, προκειμένου να τα αλληλοεπιμεληθούμε πριν τα παραδώσουμε. Εγώ έγραψα αυτό:

Τζόκερς

Να 'μαστε πάλι εδώ, μαλάκα! Πάνε κοντά δύο χρόνια... Δεν επιστρέφουν τελικά μόνο οι δολοφόνοι στον τόπο του εγκλήματος. Καμιά φορά γυρνάνε και τα θύματα. Και μάλιστα στο ίδιο γαμημένο μεξικάνικο. Τι στον πούτσο μεξικάνικο είναι αυτό; Με ιταλικό όνομα, Κινέζο μάγειρα και Ελληνάρα μαίτη; Α, ρε κρίση που σας χρειάζεται! Τι στο διάολο, πάλι πρώτος έφτασα;
-Καλησπέρα! Έχετε κάνει κράτηση;

-Ε... ναι! Αλλά δεν ξέρω σε ποιο όνομα... Μισό λεπτό παρακαλώ!

-Μάλλον είστε για τα γενέθλια της Κατερίνας.

-Φαίνεται, ε;

Ναι αμήχανε μαλάκα! Για την Κατερίνα είμαι. Παπάρα, ε παπάρα! Όλη κι όλη μια παρέα έχεις και το παίζεις και δύσκολος, να πούμε...

-Περάστε! Από εδώ παρακαλώ!

Ναι! Ξενάγησε με στις Βερσαλλίες σου, ξιπασμένε! Ποιοι είναι όλοι αυτοί; Τι γυρεύω εδώ, γαμώτο; Ποιος είμαι; Που πάει ο κόσμος τα σαββατόβραδα; Τι έμπνευση κι αυτή, να έρθω στα γενέθλια της πρώην μου; Γαμώ τον πολιτισμό μου, γαμώ! Γεια σας, πολιτισμένοι άνθρωποι!

-Γεια σου! Είσαι ο Γιάννης, ε;

-Φαίνεται, ε;

Χάρηκα! Χάρηκες! Χάρηκαμε! Άλλη μια χειραψία και θα ξεράσω τα μπουρίτος που ακόμα δεν έφαγα.

-Η Κατερίνα;

-Ε, την ξέρεις τώρα την Κατερίνα. Θα άργησε πάλι για να κάνει εντύπωση. Εγώ είμαι ο Στέφανος. Συνάδερφος. Οι περισσότεροι εδώ δουλεύουμε στο ίδιο γραφείο.

Στ' αρχίδια μου!

-Έχουμε ακούσει ένα σωρό πράγματα για σένα. Είναι σχεδόν σαν να σε ξέρουμε.

Με συγκινείτε! Η τουαλέτα που είναι;

-Με το επάγγελμα ασχολείσαι ακόμα ή το έχεις ρίξει
τελείως στα καλλιτεχνικά;

Θεέ μου! Κατερίνα! Τι τους έχεις πει, γαμώτο;

-Καπνίζουμε εδώ;

-Να 'το και το τιμώμενο πρόσωπο!

-Χρόνια πολλά!

-Πολύχρονη, Κατερινούλα!

Φιλιούνται, αγκαλιάζονται. Ρε, την Κατερίνα!
Αγέραστη! Κι ανέραστη επίσης... Όπα! Αυτή η ψηλή
μαζί της ποια είναι;

-Χρόνια πολλά, Κατερίνα!

-Γιάννη μου, δεν ξέρεις πόσο ευτυχισμένη με έκανες
που ήρθες απόψε!

Καλά! Μην κλάψεις κιόλας!

-Αυτό είναι για σένα!

-Σε ευχαριστώ πολύ! Γνωρίστηκες με τα παιδιά, ε;
Παιδιά, ο Γιάννης!

-Γνωριστήκαμε, γνωριστήκαμε... Την κοπέλα δεν
ξέρω μόνο.

-Α! Η Ειρήνη! Ειρήνη ο Γιάννης, που σου έλεγα!

Γεια σου Ειρήνη! Είμαι ο Γιάννης, ο πρώην της
ευτυχισμένης εορτάζουσας. Που παράτησα το
επάγγελμα για τα καλλιτεχνικά. Τι λες; Τους γαμάμε
όλους τώρα και φεύγουμε καλπάζοντας στο
ηλιοβασίλεμα;

-Χάρηκα!

-Γεια σου Γιάννη!

Τι μάτια είναι αυτά! Από πού τα πήρες; Να πάω να πάρω κι εγώ δύο. Να τα έχω να με κοιτάνε. Κάθισε δίπλα μου, σε παρακαλώ!

-Εγώ, παιδιά, θα κάτσω δίπλα στο Γιάννη! Με συγχωρείτε, αλλά έχω κοντά δυο χρόνια να τον δω. Παραγγείλατε; Τον πούλο!

*

-Τι έγινε, Γιαννάκη; Σαν πολύ δεν την κοιτάξεις τη μικρή;

Κι εσένα τι σε νοιάζει; Αδερφή σου είναι;

-Καμία σχέση! Πως σου ήρθε αυτό;

-Τι πώς μου ήρθε; Μάτια έχω και βλέπω...

-Όχι ρε! Αφού σου εξήγησα... δεν είμαι σε φάση.

-Δεν είσαι, αλλά το έχεις φάει το κορίτσι. Αφού σου αρέσει. Γιατί δεν το παραδέχεσαι;

-Δεν λέω...

-Όχι αυτό σου έλειπε να πεις κιόλας. Πάντως, αν θες να μάθεις, είναι ελεύθερη...

Α, μια χαρά!

-...και ψάχνεται κιόλας.

Τι λες τώρα;!

-Άσε που είναι και στο στύλ σου...

-Ποιο είναι το στύλ μου;

-Ε... ξέρεις τώρα... αυτό... το εναλλακτικό.

Εναλλακτική να σε πουν τα παιδιά σου, πατσαβούρα!

-Λες, ε;

-Λέω. Εσύ τι λες; Να κανονίσω για κανένα ποτάκι μετά;

-Να σου πω. Δεν νομίζεις ότι είναι λίγο άκυρο να μου κάνεις προξενιά τη φίλη σου;

-Καλέ γιατί; Αφού σας αγαπάω και τους δύο κι αφού ταιριάζετε...

-Όπα, όπα! Άραξε! Ακόμα δεν τον είδαμε...

-...Γιάννη τον βαφτίσαμε! Εγώ, πάντως, θα το προτείνω, Γιάννη.

-Όχι, ρε! Περίμενε!

Ναι, μωρή βλαμμένη! Κάνε και κάνα καλό! Μην πάει και στράφι όλη η βραδιά, να πούμε. Σκυλοβαρέθηκα με τους μαλάκες τους συναδέλφους σου και τις παπαριές τους. Με τις ερωτήσεις τους μου ήπιανε με τα μπουρίτος τους το αίμα! Έτσι και τα είχαμε ακόμα, δηλαδή, με αυτούς θα βγαίναμε; Τι γλίτωσα, Θεέ μου!

-Παιδιά, θα πάμε για ποτάκι μετά, ε; Δε θα μου την κοπανίσετε!

-Εγώ έχω πρωινό ξύπνημα.

-Εγώ, σόρρυ, αλλά έχω και τη μάνα μου στο σπίτι.

-Εγώ δεν πίνω. Παίρνω αντιβίωση.

-Εγώ...

Ξέρω, ξέρω... Εσύ έχεις να βγάλεις βόλτα τη αρκούδα. Τι διάολο; Συνεννοημένοι είναι όλοι τους;

Καλά, όχι πως θα μου λείψουνε. Αλλά τι; Στο τέλος θα καταλήξουμε οι τρεις μας...

-Εσύ, Ειρήνη; Θα έρθεις για ένα ποτάκι, έτσι;

-Ε... εγώ...

-Θα έρθεις, θα έρθεις. Τι, μόνοι μας θα πάμε;

Κάτι βρωμάει εδώ. Αλλά έτσι και συνήθισες στα βρώμικα, στο τέλος σου αρέσουν.

-Και... που θα πάμε;

-Τι πού; Στο Τζόκερς! Δουλεύει και το μωρό μου απόψε.

Ε πες το, ρε Κατερινούλα πως είσαι μες στον έρωτα. Λέω κι εγώ, από που κι ως που μας βγήκες και υπεράνω; Οπότε θα είμαστε και μια ωραία ατμόσφαιρα...

-Λέω να σας ακολουθήσω και εγώ. Βαριέμαι να γυρίσω από τώρα.

Αυτή η αδερφή ο Στέφανος τον είχα κόψει απ' την αρχή να 'ναι της προσκολλησεως. Τι το θες, ρε κακομοίρη, το ποτό. Δεν πας, να πούμε, στο σπιτάκι σου, να παίξεις με τις κούκλες;

*

Μες στη μαλακία το Τζόκερς. Παλιά τουλάχιστον έπαιζε και καμιά μουσική της προκοπής. Ο Στέφανος στο στοιχείο του. Κοίτα χορό ο πούστης! Βασίλισσα της βραδιάς! Ο δε μπάρμαν-γκομενάκι της Κατερίνας, δε μπορεί, μια λοβοτομή την έχει

σίγουρα χτυπήσει. Αλλά τι κάθομαι και ασχολούμαι;
Για άλλη δουλειά είμαστε εδώ. Κι αυτό το κορίτσι,
που πήγε και στριμώχτηκε εκεί μέσα; Συμπληγάδες
πρέπει να περάσω για να της πάρω καμιά κουβέντα.
Κάτσε, ρε Στέφανε, να πούμε! Θα μας βγάλεις
κανένα μάτι!

-Συγγνώμη! Συγγνώμη! Επ! Τι έγινε;

-Καλά! Εσύ;

-Καλά μωρε! Απλά γέρασα μάλλον και δεν τα αντέχω
αυτά...

-Ε, όχι και γέρασες! Πόσο είσαι;

-Πόσο με κάνεις;

Πιο κοινότυπος πεθαίνεις...

-Τριάντα; Τριάντα δύο;

-Τριάντα, ε; Τι πίνεις να σε κεράσω, κοπελιά;

-Α, όχι! Ευχαριστώ! Δεν θα πιω άλλο.

-Καλά! Δεν το εννοούσα. Που λέει ο λόγος...

-Τι πράγμα;

-Τίποτα.

-Όχι, πες!

-Άμα είναι να σε κεράσω, πάμε αλλού!

-Που αλλού; Τώρα ήρθαμε, αφού..

-Ε, έλεγα να πηγαίναμε πουθενά πιο ήσυχα να τα
λέγαμε...

-Τι λες;

-Είδες! Πώς να γίνει κουβέντα εδώ μέσα;

-Δεν καταλαβαίνω.

-Εσύ, έρχεσαι συχνά εδώ;

-Ε... με την Κατερίνα... καμιά φορά.

-Σε σέρνει, ε;

-Α όχι, όχι! Μου αρέσει!

-Έχεις πολύ όμορφο χαμόγελο!

-Τι πράγμα;

-Λέω, θέλω να σε γαμήσω!

-Μα τι λες; Δε σε ακούω!

Το ξέρω! Μόλις έκανα τσεκ. Καλά πάω να κάνω ένα τσιγάρο έξω. Ξελαρυγγιάστηκα, να πούμε...

-Πάω έξω!

-Οκ! Έρχομαι!

Όπα! Όταν θέλεις, μια χαρά ακούς, ε; Πάμε, πάμε! Κάτσε όμως γιατί για να περάσουμε από εδώ μέσα πρέπει να παίξουμε ξύλο. Κάτσε ρε Στέφανε χορευταρά! Θα ξεβιδωθείς και άντε να σε ξανασυναρμολογούμε μετά. Συγνώμη! Συγνώμη! Άντε Γαμήσου! Συγνώμη! Φτου, ξελεφτεριά! Αυτά είναι!

-Γιάννη, ξέχασα τα τσιγάρα μου μέσα;

-Πάρε από τα δικά μου, μωρέ! Πού να ξαναμπαίνεις τώρα;

-Ευχαριστώ!

-Έχεις πολύ όμορφο χαμόγελο.

-Το ξαναείπες αυτό.

-Νόμισα ότι δεν με άκουγες...

Ωχ! Μαλακία! Όλα τα άκουγε μάλλον και με έπαιζε το καριολάκι. Αλλά, αν είναι έτσι, τότε γουστάρει μάλλον, ε; Ε, ναι! Τι;

-Είναι λίγο περίεργο, ε;
-Ποιο πράγμα;
-Ε, που εσύ και η Κατερίνα... μετά από τόσο καιρό... δηλαδή...
-Σιγά μωρέ... Οι ζωντανοί με τους ζωντανούς και οι πεθαμένοι με τους πεθαμένους.
-Τι είναι αυτά που λες;
-Τίποτα. Ένα τραγούδι...
-Πρώτη φορά το ακούω.
Άμα σε φιλήσω τώρα, θα γίνει το τραγούδι μας.
-Θέλω να σε φιλήσω.
-Γιατί;
-Τι γιατί; Γιατί έτσι! Γιατί μου αρέσεις.
-Κι εμένα μου αρέσεις, Γιάννη... Αλλά... η Κατερίνα;
Ε... Μμμ...
Κορίτσι μου! Ε, χμμ... Τα τσακίσαμε τα σκορδόψωμα,
ε;

*

Η εργασία μου αυτή υπήρξε πολλαπλώς ωφέλιμη. Πρώτον γιατί, μετά από αρκετό καιρό συγγραφικής απραξίας, κατάφερα να γράψω επιτέλους κάτι περισσότερο από δυο-τρεις μουτζουρωμένες λέξεις. Έπειτα, γιατί χωρίς καθόλου να έχω προηγουμένως κάτι τέτοιο επιδιώξει, κάθισα και έφτιαξα μια ιστορία πολύ διαφορετική ως προς το στυλ και τη θεματολογία αυτών με τα οποία συνήθως

καταπιάνομαι. Το μεγαλύτερο όμως κέρδος που αποκόμισα από το Τζόκερς ήταν ότι διαβάζοντάς το μες στην αίθουσα, κατάφερα να πείσω τους συμφοιτητές μου ότι δεν είμαι τελικά και τόσο παράξενος, βλαμμένος και αντικοινωνικός, όσο είχα οπωσδήποτε φανεί στα πρώτα μας μαθήματα, και ότι ίσως τελικά να είχα και λίγο πλάκα.

Το βράδυ, μετά το μάθημα, δεν πήγα κατευθείαν στο δωμάτιό μου να κρυφτώ, όπως συνήθιζα ως τότε, αλλά βγήκα για πρώτη φορά μαζί τους στο Lord για ένα «ποτό». Με ιδιαίτερα μεγάλη ικανοποίηση τους άκουγα να επαναλαμβάνουν κάποιες από τις ατάκες του διηγήματός μου και ένιωθα περίπου ευτυχής που για πρώτη φορά μετά από καιρό μπορούσα να συστηθώ ξανά στους άλλους με κάτι που είχα γράψει.

Ξαναδιαβάζοντάς το μετά από ενάμιση περίπου χρόνο ειλικρινά εκπλήσσομαι που μπόρεσα να γράψω ένα κείμενο τόσο διασκεδαστικών προθέσεων, ενώ περνούσα ακόμα μια από τις πιο ζοφερές περιόδους της ζωής μου. Ίσως εκεί να εντοπίζεται και η θεραπευτική αξία της συγγραφής, αν πράγματι υπάρχει κάτι τέτοιο. Πως δηλαδή μπορείς, φτιάχνοντας άλλες ιστορίες πιο φανταστικές, να πιάνεις τη δική σου ιστορία την πραγματική από εκεί που την παράτησες και μέσα από μια νέα αφήγηση να την επιμελείσαι.

η μεταποίηση

Ιανουάριος 2013. Έχω μόλις επιστρέψει από τις Βρυξέλλες και περιφέρομαι μέσα στην αίθουσα μοιράζοντας βελγικές σοκολάτες σε ανθρώπους που καλά-καλά δεν έχω ακόμα συγκρατήσει ούτε τα ονόματά τους. Στο διάστημα των εορτών που μεσολάβησε και χάρη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αρχίσαμε με κάποιους από αυτούς να γνωριζόμαστε καλύτερα και ίσως με κάποιους άλλους ήδη να παραγνωρίζομαστε. Επίσης, διαβάζοντας κάποια από τα γραπτά τους, αρχίζω να συνειδητοποιώ ότι το τμήμα μας είναι γεμάτο από ανεπανάληπτες συγγραφικές εκπλήξεις.

Κυριακή πρωί. Ιστορία Ευρωπαϊκής και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Η διδάσκουσα κυρία Νικολαΐδου, αφού θεώρησε πως έχουμε πια εμπεδώσει τα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα, μάς βάζει να κάνουμε μια εργασία «μεταποίησης» από την οποία θα προκύψει και ο βαθμός για συγκεκριμένο το μάθημα: Να επιλέξουμε ένα λογοτεχνικό έργο (ολόκληρο ή απόσπασμα αυτού) που να ανήκει και να συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά ενός από τα τρία ρεύματα (ρομαντισμός, ρεαλισμός, μοντερνισμός) και να το μεταπολήσουμε στα άλλα δύο. Εγώ επιλέγω ένα από τα πολύ αγαπημένα μου διηγήματα, λαμπρό

υπόδειγμα του ρεαλιστικού κινήματος στη λογοτεχνία, το «Ειδύλλιο» του Guy de Maupassant* και πάνω σε αυτό φτιάχνω τα παρακάτω:

*Guy de Maupassant, «Δεκατέσσερα Διηγήματα και Ένα Χρονογράφημα», εκδόσεις Πορεία 2004, μετάφραση Γιάννης Παππάς.

Ηδύλειο

Γένοβα, Βαρέζε, Σαβόνα, Σαν Ρέμο. Βράχια αρπακτικά και κύματα ασπόνδυλα. «Οι επιβάτες από Αρετζάνο, τα εισιτήριά σας παρακαλώ.» Η Σκύλα και η Χάρυβδη. Η Γέφυρα και η Σήραγγα. «Οι επιβάτες με προορισμό την Αλμπένκα να ετοιμάζονται.» Νενίκηκά σε γεωγραφία!

Τελευταία αμαξοστοιχία από Γένοβα για Μασσαλία. Τελευταία λέξη του πολιτισμού. Τελευταία μέρα του κόσμου. Τελευταίο σπάραγμα. Τελευταίο βαγόνι. Δυο επιβάτες. Δυο άγνωστοι. Δύο απωθημένα ταξιδεύουν αντικριστά. Χωρίς να μιλούν. Χωρίς να γνωρίζονται. Χωρίς να ξέρουν.

Αυτή. Πριγκίπισσα του Πιεμόντε κάποτε.

Αυτός. Ιππότης ποτέ ξανά της Λιγουρίας.

Αυτή. Χαζεύει το τοπίο.

Αυτός. Κοιτάζει τα βυζιά της.

Πίσω. Ο ήλιος. Η γη. Τα χωράφια. Οι μέρες που δεν τελειώνουνε ποτέ. Οι νύχτες που δε λένε ακόμα να αρχίσουν. Η ζωή. Η μοίρα. Η δουλειά. Η φτώχεια. Ο Θεός.

Μπροστά. Η Γαλλία!

Τριαντάφυλλα. Πορτοκαλιές και λεμονιές. Μέθη των αρωμάτων. Ένας Μάιος ανηλεής τρυπώνει μέσα στο βαγόνι τους. Κάθε σταθμός και μια δοκιμασία. Ο ήλιος πυρπολεί το σιδερένιο ερπετό. Το πρωινό λυγίζει τις αισθήσεις. «Μην κύπτετε έξω!» Αντέξτε! Υπομείνατε! Αντισταθείτε!

Το τρένο που εισβάλλει μες στην άνοιξη. Το τρένο που τη φύση διακορεύει. Αργά. Σαδιστικά. Επίμονα. Τάγγια και Ιμπέρια. Μαρίνα ντι Αντόρα.

Στα γόνατά τους οι αποσκευές.

Αυτή. Δυο δέματα κι ένα καλάθι κολατσιό.

Αυτός. Τα σύνεργά του και άλλη μία αλλαξιά.

Αυτή. Είκοσι πέντε ίσως.

Αυτός. Περίπου είκοσι.

Στο τρένο καμιά αξία δεν έχουν όλα αυτά. Στο τρένο όλοι του φαίνονται ίδιοι. Φτάνει να έχουν εισιτήριο. Φτάνει τους ελεγκτές να σέβονται. Φτάνει ο προορισμός του καθενός να υπάρχει στο

δρομολόγιό του. Νόμος και όχι Ευαγγέλιο. Όχι, το τρένο δεν είναι ο Θεός. Είναι η Δημοκρατία!

Η φύση αφυπνίζεται κι αυτοί αποκοιμούνται. Γλιστρούν μέσα στον ρυθμικό τον ύπνο τους. Όλα μες στο βαγόνι τους γλιστρούν. Το κολατσιό πάνω στα γόνατά της. Στο μέτωπο ο ιδρώτας του. Η νιότη. Η άνοιξη. Η ζωή. Όλα τριγύρω τους γλιστρούν. Οι Άλλεις. Η Μεσόγειος. Μόνο το τρένο μένει σταθερό. Μόνο αυτό αντέχει.

Κι ύστερα ανοίγουν τα μάτια τους ξανά. Αυτήν την ξυπνάει η πείνα της. Αυτόν η όρεξή της. Αυγά, ψωμί, κορόμηλα. Αλέθουνε τα δόντια της. Το βλέμμα του λιγώνουν. Μετράει τις μπουκιές της. Στα χείλη της τα ποτισμένα με κρασί λιώνουν οι αντοχές του. Η αξιοπρέπεια του μετριέται στα ψίχουλα που πέφτουνε στο μπούστο της.

Το μπούστο της σπαρμένο ψίχουλα. Τα ψίχουλα τα ελάχιστα και τα θεόρατα βυζιά της. Η όρασή του δοκιμάζεται σκληρά, ενώ αυτή αγκομαχά και ξεφυσά. Κάτι την βασανίζει. Λύνεται, ξεκουμπώνεται. Άσπρο, λινό εσώρουχο. Άσπρο, δεμένο κρέας. Λες και πλημμύρισε βυζί ολόκληρο βαγόνι.

Ήρθε η ώρα να μιλήσουνε.

Για τον καιρό.

Για τα χωριά τους.
Για το ταξίδι.
Για τους κοινούς γνωστούς.
Για τους ίδιους.

Τα λόγια τους τραγούδι γλυκό, μελωδικό με στίχους
κοινότυπους, χαζούς. Λόγια απλών ανθρώπων.

Αυτή. Παντρεμένη.
Αυτός. Γύρευε δουλειά.
Αυτή. Δύο παιδιά.
Αυτός. Γύρευε δουλειά.
Αυτή. Παραμμένα σε μια κυρία του κόσμου του
καλού στη Μασσαλία.
Αυτός. Του είπαν ότι στη Μασσαλία υπάρχουνε
δουλειές.

Και ξαφνικά πάλι σιωπή. Έχει μεσημεριάσει. Η ζέστη
γίνεται αφόρητη. Η σκόνη χρυσαφιά ομίχλη. Η
κραυγαλέα άνοιξη φέρνει μες στο βαγόνι τους τα
πάθη όλης της φύσης. Τριαντάφυλλα. Πορτοκαλιές
και λεμονιές. Μέθη των αρωμάτων. Οι ταξιδιώτες
καταφεύγουνε ξανά στον ρυθμικό υπνάκο τους. Το
τραίνο συνεχίζει.

Ξυπνούν ξανά απότομα. Κλάμα, καημός και
οδυρμός. Ποιος είναι ετούτος ο σταθμός; Που έχουν
σταματήσει; Πλάι στις ράγες ένα μωρό στην αγκαλιά
της μάνας του. Χτυπιέται και ουρλιάζει. Αυτή

κοιτάζει το μωρό και ύστερα μηχανικά χαϊδεύει το πρησμένο στήθος της. Αυτός καταλαβαίνει.

«Ζαλίζομαι. Λιποθυμώ.»

«Τι θέλετε να κάνω;»

«Όποια έχει γάλα όπως εγώ, πρέπει να δίνει το βυζί δυο-τρεις φορές τη μέρα.»

«Πως θα μπορούσα, άραγε;»

«Φτάνει να το πιέσω. Βρύση, σας λέω, γίνεται. Κανείς δεν το πιστεύει.»

«Μήπως εάν δοκίμαζα...»

«Το έχει να λέει η γειτονιά. Και όλο το Καζάλε.»

«Κυρία, ξέρετε, εγώ...»

«Αχ και να είχα το μωράκι αυτό! Θα το έπνιγα στο γάλα!»

Ιδροκοπά, τεντώνεται. Βογκάει κι αναστενάζει. Ανοίγει ακόμα ένα κουμπί. Μια ρώγα ξεπροβάλει. Παραληρεί, παρακαλά, την τύχη καταριέται. Να ανασάνει δε μπορεί. Ανοίγει ακόμα δυο κουμπιά. Το ρούχο καταρρέει. Και τότε άξαφνα σιωπή. Κοιτάζονται μονάχα. Δυο λέξεις τους χωρίζουνε. Δυο μόνο ερωτήσεις.

Αυτός. «Μπορώ;»

Αυτή. «Θέλεις;»

Αυτός πέφτει στα γόνατα. Αυτή τον αγκαλιάζει. Από τη μέση την κρατά και το βυζί δαγκώνει. Βυζαίνει,

πίνει λαίμαργα και την ανακουφίζει. Χαϊδεύει το κεφάλι του και του χαμογελάει. Ο ήλιος μες στη θάλασσα βουτά. Η νύχτα τους σκεπάζει. Το τραίνο δίνει το ρυθμό και η φύση τους κανόνες.

«Αρκεί, παιδί μου! Ευχαριστώ! Μπήκε η ψυχή στο σώμα.»

«Εγώ, κυρία, ευχαριστώ! Ήμουν δυο μέρες νηστικός. Όχι, δεν άντεχα άλλο.»

Ειδύλλιον

Κόρη λευκή και τροφαντή, κόρη μητέρα φύση,
Πως ήρθες στο βαγόνι μου; Ποιος άγγελος σε στέλνει;

Ποια Αμάλθεια σου έδωσε τέτοιους μαστούς σαν βρύση;

Που δίνουν στη ζωή πνοή και ύμνους απαγγέλνει.

Πως έγινε και έχασε το ένδοξο Πιεμόντε

Τέτοια ζωοδότρα ομορφιά, τέτοιο τρανό φουστάνι;

Και πάει στις Μαρσίλιας κάποιον μαρκήσιο ή κόντε,

Να του αναθρέψει τα παιδιά και άντρες να τα κάνει.

Της Λιγουρίας οι καημοί που με έδιωξαν στα ξένα,

Φτωχό, επαίτη, νηστικό, ξωμάχο ορφανεμένο,

Λες και με λυπηθήκανε και πέμψανε εσένα,

Να μου γιατρέψεις τις πληγές μέσα σ' αυτό το τρένο.

Γυναίκα, άσε με να πιω το γάλα απ' τις θηλές σου!
Δώσ' μου ζωή και δύναμη να αντέξω το ταξίδι!
Κι άσε να σου λυτρώσω εγώ τις άγριες ορμές σου,
Πριν γίνει πέτρα το ψωμί και το κρασί σου ξύδι.

Μέσα στου Μάη τη γιορτή, στις άνοιξης τη δόξα,
Γονατιστός παρακαλώ, θεά, να με ελεήσεις.
Κι αν με ρωτήσουν οι ελεγκτές, «τι είναι αυτή η
λόξα;»,
Θα απαντήσω γελαστός, «το κάλεσμα της φύσης!»

*

Τέτοιου είδους ασκήσεις είναι εξαιρετικά χρήσιμες
ως γραφές μαθητείας, γιατί σου δίνουν την ευκαιρία
και να μελετήσεις σε βάθος το πρωτότυπο κείμενο
και το στυλ που αυτό υπαγορεύει, αλλά και να
κατασκευάσεις κάτι δικό σου πιο δημιουργικό πάνω
σε μια ήδη δοκιμασμένη ιδέα. Προσωπικά, η άσκηση
αυτή με παίδεψε, είναι η αλήθεια, αρκετά αλλά
επίσης με έβαλε σε σκέψεις. Άρχισα να αναρωτιέμαι
αν θα μπορούσε να γίνεται πιο συστηματικά και
στην πεζογραφία αυτό που τόσο συνηθίζεται στο
σινεμά με τα ριμέικ. Γιατί να μην δοκιμάζαμε, ας
πούμε –συγγνώμη κιόλας που θα φανώ λιγάκι
βλάσφημος- να «ξαναγράψουμε» το «Έγκλημα και
τιμωρία» ή το «Μόνον της ζωής μου ταξίδιον»;
Λέμε τώρα...

το ύφος

Φεβρουάριος 2013. Τα μαθήματα γίνονται εκτάκτως στην Αθήνα, στον χώρο των εκδόσεων Μεταίχμιο. Απουσιάζω πάλι τις περισσότερες διδακτικές ώρες, για λόγους όμως πολύ πιο διαφορετικούς από εκείνους του μαύρου φθινοπώρου. Μετά από καιρό το σαββατοκύριακο αυτό θα το θυμάμαι πιο πολύ μάλλον για το εξωφρενικό του παρασκήνιο.

Το Σάββατο το απόγευμα και το πρωί της Κυριακής έχουμε μάθημα με τον κύριο Βαλτινό. Πεζός Λόγος. Ο διδάσκων μας βάζει δύο ασκήσεις. Μία για την επόμενη συνάντηση στη Φλώρινα και μία για αργότερα, από την οποία μάλιστα θα προκύψει και ο βαθμός για το εν λόγω μάθημα. Οι δυο αυτές ασκήσεις αντιστοιχούν στη σύνθεση δύο διηγημάτων. Το πρώτο μου διήγημα θα αρέσει στον κύριο Βαλτινό, αλλά σε μένα όχι. Στο δεύτερο θα συμβεί το ακριβώς αντίστροφο. Μαντέψτε ποιο από τα δύο επιλέγω για να δημοσιεύσω σε ετούτο το κεφάλαιο:

η μονοσάνδαλη

Είναι αργά. Απόγευμα. Η ώρα παραμένει θερινή. Η ώρα όμως μόνο. Τριγύρω μας όλα μυρίζουν

παρακμή. Μούχλα του φθινοπώρου. Όσο καλοκαιράκι κατάφερε η επιδερμίδα σου η παμφάγα να συλλέξει, χάνεται τώρα κάτω από έντεχνες σκιές κι από ευρήματα.

Βαδίζουμε στην παραλία. Τα μαγαζιά κλειστά. Τα μαζεμένα τους τραπέζια σαλπίζουν υποχώρηση. Είμαστε μόνοι. Που πήγαν όλοι; Που έχουνε κρυφτεί; Αλίμονο στους ηττημένους! Να έβρεχε τουλάχιστον. Να έδινε ο ουρανός κάποια αφορμή να τρέξουμε. Να πρόσφεραν τα σύννεφα κάποια δικαιολογία.

Είχες πει, «θα φύγω το Σεπτέμβριο».

«Ε, και; Ακόμα είναι Μάιος», σου είχα απαντήσει.

Υπήρχε χρόνος κάποτε. Κάποτε ήταν φίλος.

Στο βάθος του ορίζοντα ένα κοπάδι δελφινιών χορεύει με τα κύματα. Γελάν. Μας κοροϊδεύουν. Στην πόλη αυτήν, μέσα στου χρόνου τη ρωγμή, στου έρωτα την επαρχία, Σεπτέμβρης είναι ετούτη η στιγμή. Κι ο Μάιος μια καρτ ποστάλ. Μονάχα για τουρίστες.

Μπορεί για σένα η ιστορία αυτή να ήταν, ας πούμε, παραθερισμός. Μα ξέρεις τι συμβαίνει; Εγώ εδώ είναι που κατοικώ. Εδώ, σε ετούτο το χωριό. Σε αυτά εδώ τα αισθήματα. Υπόσχομαι. Πιστεύω. Ελπίζω. Αποδέχομαι. Κι ούτε θυμάμαι καν που είναι τα κασκόλ και τα πουλόβερ μου. Δεν έχω ανάγκη την εναλλαγή των εποχών - κρυώνω κι από μόνος μου.

Και την ομπρέλα μου την έθαψα την άνοιξη, που ήρθες. Αχρείαστη η άνοιξη. Άχρηστη η ομπρέλα. Περπατάς. Παραπατάς. Κοντοστέκεσαι. Στο βάθος τα δελφίνια ξεσαλώνουν. Τι έπαθες; Τι είναι; Με ακουμπάς στον ώμο. Σκύβεις. Σηκώνεις το παπούτσι σου. Στηρίζεσαι. Σε μένα. Κι εγώ στο χρόνο. Στο αναπόφευκτο. Στο άλλο καλοκαίρι. Ένα χαλίκι. Ένα κομμάτι γης τόσο ασήμαντο ήρθε τρικλοποδιά να βάλει στην τελευταία βόλτα. Βγάζεις το παπούτσι σου και κρεμασμένη ακόμα πάνω μου, τρίβεις το ποδαράκι. Και με κοιτάς. Πληγώθηκες; Άσε να δω! Άσε, σου λέω, ξέρω καλά από πληγές. Ξέρεις πόσα χαλίκια τέτοια έχω μαζέψει μέσα στο κεφάλι μου; Καθόμαστε σε ένα παγκάκι. Κάθεσαι εσύ. Εγώ πέφτω στα γόνατα. Παίρνω το πόδι σου γυμνό. Το κρύβω στις παλάμες μου. Σκύβω. Στα χείλη μου το φέρνω. Το φιλώ. Τα δάχτυλά σου γεύομαι Αλμύρα, φύκια, όστρακα. Η μνήμη μου στη γλώσσα. Κι εμείς, μια ιστορία ασπόνδυλη.

Πίσω από την πλάτη μου, τα κύτη συμμορία. Τραμπούκοι της μοναδικής στιγμής, ουρλιάζουν, «κάνε κάτι!».

Κοιτώ τα μάτια σου. Το βλέμμα σου το αφ' υψηλού. Κοιτώ και βλέπω εμένα. Τα σύννεφα μαζεύονται. Ο αέρας δυναμώνει. Τα δέντρα ξεριζώνονται. Η προκυμαία φεύγει. Συντελεσμένη εποχή. Οι τελευταίες ώρες. Παίρνω από κάτω το παπούτσι σου και το πετάω μακριά. Το καταπίνουνε τα κύματα. Το

αρπάζουν τα δελφίνια. Ας ψάξει εκεί να βρει κάπου για να ταιριάζει. Όλο και κάποια σταχτοπούτα θα βολοδέρνει μες στα θηλαστικά της θάλασσας.

«Τι έκανες; Τι είναι αυτά; Τι προσπαθείς να δείξεις;» Ξαφνιάζεσαι. Θυμώνεις. Απορείς. Τι δεν καταλαβαίνεις;

Θα φύγεις, είπες. Φύγε! Στο καλό! Μπορείς και μονοσάνδαλη!

*

Όταν θα βγούνε τον Σεπτέμβριο οι βαθμοί, θα πάρω έναν από χαμηλότερους στην τάξη. Μαζί και μια παρατήρηση από τον δάσκαλο που έλεγε περίπου κάτι τέτοιο: «Προσπάθησε να αποφεύγεις τον ρυθμό στον πεζό σου λόγο. Είναι επικίνδυνος!» Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η τελευταία λέξη. Ο ρυθμός μου δεν ήταν ούτε «εσφαλμένος» ούτε «κακός» ούτε «άσχημος» τουλάχιστον, αλλά «επικίνδυνος». Τι ήταν άραγε αυτό που ετίθετο σε κίνδυνο; Εγώ; Ο αναγνώστης; Η αφήγηση; Το ξέρω πως το γράψιμο μου έχει ένα στυλ παράδοξο που μου έχει με κάποιον τρόπο αφύσικο προσκολληθεί από τις πρώτες μου ακόμα ιστορίες. Ποτέ δεν το επιδίωξα, ποτέ ωστόσο δεν θέλησα και να το καταργήσω. Ίσως διότι στην αρχή καταπιανόμουν με άλλα πράγματα πολύ πιο επικίνδυνα. Ίσως διότι στην συνέχεια δεν είχα πια και τίποτα να χάσω.

οι λέξεις

Μάρτιος 2013. Η άνοιξη επιστρέφει στο βόρειο ημισφαίριο κι εγώ την υποδέχομαι με το όπλο παρά πόδα.

Κυριακή πρωί. Ποίηση. Ο διδάσκων κύριος Πατρίκιος μας έχει βάλει από χθες μια άσκηση «για αύριο». Να φτιάξουμε, λέει, ένα ποίημα. Ξεφυλλίζοντας κάποιο βιβλίο που βρέθηκε μπροστά του, διάλεξε στην τύχη μια λέξη προτείνοντας την ως αφορμή ή ως αναφορά. Η λέξη αυτή ήταν «μετάβαση». Και αυτό είναι το ποίημα το δικό μου:

μεταβατικό

Έχε το νου σου απόψε!
Αλλάζει η ώρα, ξέρεις.
Να βάλεις το ρολόι σου μπροστά.
Να το ακουμπήσεις στο παράθυρο.
Να πάρει λίγη από τη δροσιά του πρωινού.
από τα σπάρραγμα της άνοιξης.
από της φύσης την εξέγερση.
Κι ύστερα,
όταν ξυπνήσεις πια για τα καλά,
παρ' το και σπάσ' το σε κομμάτια!
Ή μάλλον φόρα το και σπάσε και το χέρι σου μαζί!
Δεν υπάρχει θερινή ώρα.

Ώρα και θέρος δεν συντάσσονται μαζί.
Και το ταξίδι που όλο το χειμώνα προγραμματίζεις,
ταξίδι, όχι, δεν το λες.
Πες το καλύτερα μετάβαση.

*

Αφού απαγγείλω το ποίημά μου μες στην τάξη, σηκώνω το κεφάλι και κοιτάζω τον ποιητή περιμένοντας την κριτική του με αγωνία. Αυτός χαμογελάει και λέει ένα κάπως αφηρημένο «μάλιστα». Ωστόσο δεν ζητάει να πάμε παρακάτω και να διαβάσει ο επόμενος. Μοιάζει σαν να θέλει κάτι να συμπληρώσει. «Να σε ρωτήσω κάτι;» μου λέει. «Εσύ φοράς ρολόι;» Του απαντάω αρνητικά. «Και την ώρα από πού την βλέπεις; Από το κινητό σου μάλλον, ε; Δεν σας φαίνεται περίεργο που διστάζουμε να χρησιμοποιήσουμε κάποιες λέξεις στον ποιητικό μας λόγο; Που τις θεωρούμε, ας πούμε, αντιποιητικές και τις αντικαθιστούμε με άλλες που μας φαίνονται πιο ρομαντικές και πιο ταιριαστές στους στίχους μας; Τολμήστε να χρησιμοποιείτε όλες τις λέξεις στα ποιήματά σας. Και το ρολόι, όπως και το κινητό τηλέφωνο, κάποτε υπήρξε ένα τεχνολογικό επίτευγμα, ένας νεωτερισμός, ωστόσο αυτό δεν εμπόδισε τους ποιητές της εποχής εκείνης να βάλουν μέσα στα ποιήματά τους τη λέξη που το περιέγραφε.»

η έμπνευση

Απρίλιος 2013. Έχω αρχίσει να συνειδητοποιώ πως πλέον προσέρχομαι στα μαθήματα της Φλώρινας κυρίως για να απολαύσω όσο μπορώ τα μόλις δύο βράδια (και ξενύχτια) το μήνα της όψιμης αυτής φοιτητικής ζωής μου. Ωστόσο δεν νιώθω πως αυτό μπορεί να μου στερήσει κάτι από τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις μου, αφού βλέπω τις ιστορίες των μαθημάτων μία χαρά να εξελίσσονται στην Πρέσπα και στον Δον Κιχώτη.

Απόγευμα Σαββάτου. Πεζός Λόγος. Ο διδάσκων κύριος Ξενάριος μάς έχει ζητήσει μέσα στην προηγούμενη βδομάδα, μέσω της γραμματείας του Μεταπτυχιακού, να του έχουμε ετοιμάσει ένα κείμενο («ας το ονομάσουμε διήγημα»), το οποίο θα αρχίζει με τη φράση «Ένας ήχος ακούστηκε» και θα τελειώνει «Μέσα σε καπνούς και σε πολύχρωμα φτερά» (500 λέξεις). Στην εκφώνηση περιλαμβάνεται ο όρος πως οι φοιτήτριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν άντρα αφηγητή, οι δε φοιτητές γυναίκα. Λόγω κάποιας χαζοχαρούμενης αθηναϊκής μου περιπέτειας, αφήνω να περάσουν οι μέρες χωρίς να γράψω λέξη, μέχρι που τελευταία στιγμή, Παρασκευή πρωί, μου έρχεται η έμπνευση μέσω της ειδησιογραφίας. Έτσι, μια τρομοκρατική ενέργεια κατά τη διάρκεια του μαραθωνίου της Βοστώνης

γίνεται αφορμή για αυτό εδώ το
ας-το-ονομάσουμε-διήγημα:

Πάτριος Ντέι

Ένας ήχος ακούστηκε. Όχι, δεν ήταν η καρδιά μου που κόντευε να σπάσει στα τελευταία μέτρα. Δεν ήταν τα πνευμόνια μου, τα σπλάχνα, ο μυϊκός ιστός μου. Φιλεύσπλαχνη η ακοή. Όσα συμβαίνουν μέσα μας αυτή τα απομονώνει. Ούτε το σχίσμο της κορδέλας του τερματισμού - καμιά κορδέλα, κανείς τερματισμός δεν βγάζουν τέτοιο ήχο. Στο τέλος πάντα παραμονεύει το κενό και στο κενό ο ήχος δεν αναπαράγεται – αυτό το ξέρουν όλοι.

Δεν ήταν καν τα πανηγύρια, οι φωνές των θεατών. Αυτά κανείς δρομέας σ' αλήθεια δεν τα ακούει. Κάποια στιγμή, στου δρόμου περίπου τα μισά, μου φάνηκε να ακούω τον πατέρα μου. «Πάμε, κορίτσι μου! Έτσι! Δυνατά! Λίγα χιλιόμετρα μας έμειναν μονάχα...» Τρελαίνομαι, σκέφτηκα, κι αμέσως φώναξα την κυρα-λογική να μπει μες στο κεφάλι μου, να βάλει μία τάξη. Ο μπαμπάς, και πεθαμένος, μονάχα μπάλα θα μπορούσε να καθότανε να δει. Κι αφού δεν κλωτσούν μπάλα τα κοριτσάκια, στα αρχίδια του τι κάνει το «κορίτσι του».

Να ήταν κάποια από τις συναθλήτριες; Στο μαραθώνιο τους άλλους δεν τους λες αντίπαλους.

Αντίπαλος, εχθρός κακός και μοχθηρός είσαι εσύ μονάχα. Η φύση σου. Όχι, δεν είναι στη φύση του ανθρώπου να τρέχει σαρανταδυό χιλιόμετρα και μάλιστα να κυνηγάει πρωτιές και επιδόσεις. Σαρανταδυό χιλιόμετρα – τι τρέλα, τι παράνοια! Ποιος άραγε την πρωτοσκέφτηκε τέτοια παλαβομάρα; Εκείνος ο καμένος ο Έλληνας; Μπούρδες! Αυτός το έκανε από ανάγκη, υποχρέωση. Ίσως και να ήθελε να κάνει το κομμάτι του. Αλλά, έτσι είναι, ό,τι κι αν έκαναν εκείνοι οι τρελοί, είναι για εμάς ηρωισμός, τέχνη, φιλοσοφία.

Για μια στιγμή σκέφτηκα πως θα ήταν κάμια αμερικανιά των διοργανωτών. Γκραν φινάλε χωρίς λιγάκι από Χόλυγουντ στο Αμέρिका δεν πάει. Αν και οι φίλοι μου μού είπανε πως η Βοστώνη είναι αλλιώς. Πιο Ευρώπη, πιο γηραιά και ξιπασμένη ήπειρος. Νέα Αγγλία κι έτσι. Νέα Ιρλανδία μάλλον. Μεσ στα τριφύλλια και στις πράσινες τις παμπ είναι η γειτονιά που μένουμε. Α ρε Σεν Πάτρικ, μήπως και ήσουνα εσύ που έκανες το θαύμα σου και είπες με τον κρότο αυτόν να το υπογραμμίσεις; Αν και τι θαύμα ήτανε αυτό; Στα θαύματα γλεντάνε οι πιστοί και οι άπιστοι στραβώνουν. Εδώ πιστοί και άπιστοι τους πήραν όλους τα ζουμιά. Όχι, έτσι δεν γίνονται τα θαύματα.

Θαύμα είμαι εγώ που ήρθα ως εδώ να αγωνιστώ. Θαύμα είναι ο αγώνας μου. Η υπομονή, η επιμονή, το πείσμα, οι στερήσεις. Ο όρκος που έδωσα στον

μπάρμπα μου. «Και με ένα πόδι, θείε, εγώ θα πάω στο Πάτριος το Ντέι και θα τρέξω!» Και με ένα πόδι. Κυριολεκτικά. Τώρα το άλλο μου το πόδι ψάχνουν ακόμα να το βρουν. Κι εκείνα τα τακούνια, που στη Νορθ Στρητ δυο μέρες πριν αγόρασα, δεν πρόκειται ποτέ να τα φορέσω.

Ο ήχος αυτός ήτανε λέει έκρηξη. Τώρα μου τα εξηγούνε όλα οι γιατροί. Βόμβα που κάποιος, λέει, τοποθέτησαν. Ήταν πιστοί ή άπιστοι; Τι σημασία έχει; Το θαύμα της, για αυτούς τουλάχιστον, το έκανε. Μέχρι κι οι χαζοχαρούμενες οι μαζορέτες άγιασαν. Ναι, πρόλαβα και τις είδα. Την ώρα που τερμάτιζα. Να αναλήπτονται, λέει, στους ουρανούς. Μεσ σε καπνούς και σε φτερά πολύχρωμα.

*

Καλό-κακό, το κειμενάκι αυτό εμένα προσωπικά μου άρεσε. Αν και νομίζω πως αυτό που γούσταρα ακόμα περισσότερο είναι που, ενώ βρισκόμουν σε μπλοκάρισμα, κατάφερα να βρω έστω και τελευταία στιγμή το θέμα μου. Κι αυτό νομίζω πως ήτανε το πιο πολύτιμο που μού άφησε αυτή εδώ η άσκηση. Ότι οι αφορμές για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της εμπνεύσεως βρίσκονται συχνά εκεί που δεν τις περιμένεις. Σαν βόμβα των τρομοκρατών σε κάποια ξέγνοιαστη αθλητική διοργάνωση.

το μυθιστόρημα

Μάιος και Ιούνιος 2013. Οι τελευταίες συνεδρίες του πρώτου έτους μας στη Φλώρινα έχουν καθαρά σεμιναριακό χαρακτήρα. Κάποιες διαλέξεις είναι πολύ ενδιαφέρουσες, για κάποιες άλλες δυσκολεύομαι να καταλάβω την χρησιμότητά τους. Εργασίες στα μαθήματα αυτά δεν γίνονται, με εξαίρεση εκείνο της στιχουργικής, όπου ο διδάσκων κύριος Ιωαννίδης μάς βάζει να κάνουμε κάτι σαν άσκηση, όπου εγώ δεν κάνω απολύτως τίποτα και περιορίζομαι στο να εκπλήσσομαι από τα αντανάκλαστικά κάποιων συμφοιτητών μου.

Το κυρίαρχο θέμα που μας απασχολεί και στις δύο αυτές συναντήσεις είναι η εξέλιξη της πιο φιλόδοξης από τις εργασίας της χρονιάς, αυτής του μυθιστορήματος. Οι περιπέτειες που συνοδεύσαν αυτήν την μάλλον ατυχή ιδέα θα μπορούσαν σίγουρα να αποτελέσουν υλικό για κάποιο άλλο μυθιστόρημα και ενδεχομένως να διδάσκονται σε όλες της σχολές της Δημιουργικής Γραφής στον κόσμο. Το πράγμα είχε ως εξής: Στήθηκε στοιχειωδώς η πλοκή μιας αστυνομικής ιστορίας και μοιράστηκαν σε εμάς τα επιμέρους κεφάλαιά της για να τα αναπτύξουμε. Κατά το πρότυπο της εργασίας του μαθήματος Ειδικά Θέματα Αφηγηματικής Τέχνης χωριστήκαμε και πάλι σε ζευγάρια, έτσι ώστε να

επιμεληθεί ο ένας το κείμενο του άλλου (αυτή τη φορά κληρώθηκα με την Χρύσα).

Το κομμάτι που μου έτυχε είχε να κάνει με την ερωτική σκηνή δύο εκ των δευτερευόντων ηρώων του μυθιστορήματος, της «όμορφης» Ισαβέλλας και του «χειρώνακτα» Στράτου. Στην εκφώνηση τονιζόταν ότι ο λόγος θα πρέπει να είναι πορνογραφικός. Δεν είμαι και πολύ περήφανος για αυτό που τελικά παρέδωσα και κυρίως δεν είμαι και τόσο σίγουρος αν εξυπηρετούσε τους σκοπούς της εργασίας μας. Ωστόσο, και μόνο για τον χρόνο και την ενέργεια που δαπάνησα για να το γράψω, θεώρησα πως είναι κρίμα να μείνει για πάντα αδημοσίευτο. Οπότε:

Έρχομαι εγώ

Η όραση είναι η κυρίαρχη αίσθηση. Αυτή που καταδυναστεύει όλες τις άλλες τις αισθήσεις. Μολονότι είναι η νεώτερη και η λιγότερο ανεπτυγμένη σε σχέση με τις πολύπλοκες εγκεφαλικές διεργασίες, οι άνθρωποι έχουν το θράσος να μιλούν για φωτογραφική μνήμη και στις περισσότερες γλώσσες να λένε «βλέπω» και να εννοούν «καταλαβαίνω». Στο σεξ υπάρχουν αυτοί που θέλουν όλα να συμβαίνουν με τα φώτα ανοιχτά

κι εκείνοι που προτιμούνε τα σκοτάδια. Κάποιοι –λίγοι ενδεχομένως- γουστάρουν να πηδιούνται στα σκοτεινά για να μπορούν να γεύονται, να αγγίζουν και να οσφραίνονται τον ερωτικό τους παρτενέρ, χωρίς η εικόνα του να τους παραπλανά και να τους αποσυντονίζει. Οι πιο πολλοί, ωστόσο, έχουν άλλους σκοπούς, πιο ταπεινούς, την ώρα που τους διακόπτες κατεβάζουν. Βλέπετε, η όραση μπορεί να είναι η μικρή και κακομαθημένη αίσθηση που αρέσκεται τόσο πολύ να βασανίζει και να ταλαιπωρεί τις άλλες τις μεγάλες αδερφές της, αλλά αν υπάρχει κάποια ανθρώπινη λειτουργία που πραγματικά υποφέρει από αυτήν, είναι η φαντασία. Έτσι, όπως τα παιδιά σβήνουν το φως του δωματίου τους για να μπορούν πιο εύκολα να ακούν τα μυστικά των γονιών τους, έτσι και οι ενήλικες κατά τη διάρκεια του ερωτικού τους παιχνιδιού καταφεύγουν συχνά στη βοήθεια του σκοταδιού για να αντικαταστήσουν αυτόν με τον οποίον μοιράζονται το κρεβάτι τους με εκείνον που πραγματικά θα ήθελαν κοντά τους.

«Γιατί δεν κοιμάσαι;»

«Εσύ, γιατί δεν κοιμάσαι;»

«Εγώ ρώτησα πρώτη!»

«Γιατί σε σκέφτομαι.»

«Έλα! Άσε τις βλακείες και απάντησε! Γράφεις, ε;»

«Όχι, σου λέω. Σε σκέφτομαι.»

«Μμμ... Τι σκέφτεσαι, δηλαδή;»
«Δε μπορώ να σου πω.»
«Γιατί; Ντρέπεσαι;»
«Όχι. Εσύ ντρέπεσαι.»
«Να σου πω, δεν είναι γελοίο να είμαστε σε διπλανά δωμάτια και να μιλάμε από το facebook;»
«Θες να έρθω από εκεί;»
«Όχι!»
«Ε, τότε; Με κοροϊδεύεις, έτσι;»
«Έρχομαι εγώ.»

Ο Στράτος τινάχτηκε αμέσως από το κρεβάτι του και σαν τον διαβολάκο της Τασμανίας άρχισε να κάνει σβούρες μέσα στο δωμάτιο, κρύβοντας όπως-όπως τα εσώρουχά του, κλείνοντας τις τολμηρές σελίδες του στο ίντερνετ και ανοίγοντας διάπλατα την μπαλκονόπορτα για να αεριστεί ο χώρος. Αυτό είναι το κακό με τις φαντασιώσεις, πραγματοποιούνται την ώρα εκείνη ακριβώς που εσύ καθόλου δεν τις περιμένεις. Αγχώθηκε. Έβγαλε την πιτζάμα του –ήταν γελοία κι εκείνες οι λαδιές από τα σουβλάκια που έτρωγε νωρίτερα δε μοιάζαν με τιμητικά παράσημα καθόλου- και αμήχανα ξεβράκωτος προσπαθούσε να βρει μέσα στο σάκο του κάτι άλλο ευπρεπές και άνετο να βάλει. Το συνθηματικό –έτσι του φάνηκε- όμως χτύπημα στην πόρτα τον πρόλαβε κι έτσι αναγκάστηκε να την ξαναφορέσει ηττημένος.
«Ποιος είναι;» ρώτησε ανόητα.

«Room service», ακούστηκε η φωνή της.

Άνοιξε κι αμέσως σταύρωσε τα χέρια του μηχανικά πάνω από την κοιλιά του, μήπως και κρύψει τους λεκέδες της πιτζάμας του.

«Τι έτρωγες;»

«Ε, είχα πάρει κάτι από τον πεζόδρομο...»

«Παιδάκι μου, τι έπαθες; Σε πιάσανε οι ζέστες;»

Η Ισαβέλλα τον προσπέρασε, πήγε χοροπηδώντας ως την μπαλκονόπορτα και την έκλεισε. Οι καμπύλες του σώματός της διαγράφονταν σχεδόν σαδιστικά κάτω από ό,τι ρούχο κι αν φορούσε. Ακόμα και κάτω από αυτές τις τόσο αθώες, ροζ, κοριτσίστικες πιτζάμες της. Ο Στράτος έμεινε να την κοιτάζει με τα χέρια ακόμα σταυρωμένα, διστάζοντας ακόμα να κάνει βήμα προς το μέρος της.

«Τι έπαθες;»

«Τι θέλεις;»

«Θέλω να μου πεις τι ακριβώς σκεφτόσουν. Έχεις τίποτα να πιούμε;»

«Έχω μια μπύρα στο ψυγείο.»

«Καλή κι η μπύρα.»

Ο Στράτος έσκυψε πάνω από το ψυγειαίκι του δωματίου και το άνοιξε, ενώ η Ισαβέλλα πίσω από την πλάτη του, έβγαλε γρήγορα το πάνω μέρος της πιτζάμας της και χώθηκε κάτω από τα σκεπάσματα του κρεβατιού του. Γύρισε και την είδε. Το βλέμμα του καρφώθηκε στους γυμνούς της ώμους που εξείχανε μέσα από τα σεντόνια.

«Ασ' την! Δε θέλω. Άλλαξα γνώμη.»
Εκείνος, σα να μην άκουγε τα λόγια της, άνοιξε το κουτάκι και ήπιε με μια γουλιά περίπου το μισό περιεχόμενο.
«Βάλε μουσική!» τον διέταξε σχεδόν, σπρώχνοντας με το δάχτυλο το λάπτοπ πάνω στο κομοδίνο του.
«Τι θες να ακούσεις;»
«Όχι εσένα, πάντως.»
«Μα δεν είπες πως θέλεις να σου πω τι ακριβώς σκεφτόμουν;»
«Δε θέλω να πεις. Να μου δείξεις θέλω. Και σβήσε όλα τα φώτα!»

«Γιατί δεν κοιμάσαι;»
«Γράφω. Εσύ;»
«Τι γράφεις; Για αύριο;»
«Όχι, κάτι δικό μου.»
«Για όλα αυτά που γίνονται;»
«Όχι ακριβώς. Για άλλα...»
«Για μένα;»
«Εσύ, γιατί δεν κοιμάσαι, Ισαβέλλα;»
«Γιατί σκέφτομαι.»
«Τι σκέφτεσαι;»
«Να σου πω, δεν είναι γελοίο να είμαστε σχεδόν σε διπλανά δωμάτια και να μιλάμε από το facebook;»
«Έχεις δίκιο. Καλύτερα να κοιμηθούμε.»
«Όχι!»
«Τι όχι;»

«Τίποτα. Καληνύχτα, Στεργίου!»

The words she said turned out why/Desperation fills her eyes/Hold her in your arms/Don't let go. Έμεινε μόνη η οθόνη του φορητού υπολογιστή για να φωτίζει το δωμάτιο. Έμειναν μόνες των Maiden οι κραυγές τους τοίχους για να κοπανάνε. When you taste defeat, when you loose again/Fight and win, never give in/Hold her in your arms/Don't let go. Εκείνη να βουλιάζει κάτω από το συμπαγές του πήδημα. Αυτός να ψάχνει τρόπο να μπει όλο και πιο βαθειά της μέσα. That girl you need/Gonna knock you off your feet/That girl, you know/She'll never let you go. Εκείνη να σφίγγει τα βλέφαρά της δυνατά. Όχι, να μην της φτάνει το σκοτάδι. Αυτός να βγαίνει μέσα από το σκοτάδι και να χάνεται. Να τρέχει να φανερωθεί στο φως που τον λυτρώνει. Can you hear her call, call out your name/Think about you, cry without you/Hold her in your arm/Don't let go. Αυτός, πιο εδώ «εδώ» δε γίνεται. Εκείνη, πιο αλλού «αλλού» στ' αλήθεια δεν υπάρχει.

εδώ

εδώ το σώμα μου. το δικό σου σώμα. το κενό ανάμεσα στα παλλόμενα σώματά μας. το παλλόμενό μας σώμα. το σύμπαν του και οι θεωρίες γέννησης αυτού. ο θάνατος του σύμπαντος. η μεγάλη έκρηξη.

η συντριβή. η σύνθλιψη του σώματός σου. ο αφανισμός του. η ενσώματή σου καταβύθισή στο φρέαρ αυτού του κρεβατιού. αυτού του δωματίου. αυτού του ορόφου. αυτού του ξενοδοχείου. αυτής της πόλης. αυτής της χώρας. αυτής της χερσονήσου. αυτής της ηπείρου. αυτού του πλανήτη. αυτού του ηλιακού συστήματος. το σεληνάκατό μου σώμα. το ανάγλυφο, το τρισδιάστατο, το οργανικό σου σώμα. γλύφω το ανάγλυφο. τσισδιαστέλλω το τρισδιάστατο. οργώνω το οργανικό. πιάνω δουλειά. υπάρχω. πυκνώνω. συμπυκνώνω. βρίσκομαι.

αλλού

αλλού εγώ. αλλού η σκέψη. η φυγή. η όραση. αλλού το αναπάντεχο, το ανέφικτο, το απωθημένο. ποιος απωθεί τα απωθημένα μου; ποιος απολλύει τις συμβάσεις; ποιος κατοικεί το αλλού μου το αλλότριο; ποιος κυβερνά τη στίξη μου του κορμιού μου; τη συμφωνία του ρήματός μου εαυτού και του επιθυμώ υποκειμένου μου; τη χρονική μου αύξηση; τις έλξεις των αναφορικών μου; το σώμα και το σώμα μου. το διάστημα ανάμεσα στα σώματά μας. το διάστημα, το σύμπαν, το κενό. ο ήχος που δεν αναπαράγεται. ο ήχος που δεν μεταβαίνει, δεν ηχεί. ο ήχος μέσα στο κεφάλι μου. ο ήχος που δεν γνωρίζει τίποτα. ο ήχος που ερωτεύεται. ο ερωτηματικός μου ήχος. αλλού ερωτώ. αλλού

απαντιέμαι. αλλού καταφάσκω. αλλού
υποδηλώνομαι. εδώ μονάχα το μουνί μου.

Ο Στράτος που πηδάει την Ισαβέλλα.
Ο ρυθμός του είναι φρενήρης, εξοντωτικός.
Το πήδημά του αντιβαίνει τους κανόνες.
Σαν έφηβος.
Σαν ναυτικός.
Σαν σαρκοφάγος δισταγμός.
Βυθίζεται.
Ποντίζεται.
Εξοργνύει.
Εκ-μεταλλεύεται.
Σπάει και θρυμματίζει.
Πηδάει και προσπαθεί να θυμηθεί.
Δεν ήταν κάπως έτσι;
Τόσες φορές το είχε φανταστεί.
Τόσες φορές το είχε κρυφά αναπαραστήσει.
Δεν ήταν αυτή;
«Αυτή
«Αυτή που
«Αυτή που έρχεται
«Αυτή που έρχεται όταν
«Αυτή που έρχεται όταν την
«Αυτή που έρχεται όταν την σκέφτομαι»
που έρχεται όταν την σκέφτομαι»
έρχεται όταν την σκέφτομαι»
όταν την σκέφτομαι»

την σκέφτομαι»
σκέφτομαι»

Η Ισαβέλλα που πηδιέται από το Στράτο.
Η Ισαβέλλα που
Η Ισαβέλλα πού
Η Ισαβέλλα όπου
Πηδιέται.
Γαμιέται.
Παραδίνεται.
Τα πόδια της χτυπιούνται στα πλευρά του.
Σφίγγεται.
Σωρεύει.
Συρρικνώνεται.
Τα γόνατά της αποκολλούνται από το σώμα του.
Οι αστράγαλοί της εγκαταλείπουν τη μάχη.
Τα μπούτια της εξαϋλώνονται.
Τα πέλματά της ξηλώνουν τα σεντόνια.
Τα χέρια που δεν αγκαλιάζουνε.
Τα χέρια που αρνούνται να αγγίξουν.
Κουτσουρεμένος έρωτας ανάπηρος.
Γαμήσι δίχως άκρα.
Μονάχα ένα μουνί και δυο αμπαρωμένα βλέφαρα.
Δυο μάτια που να κοιτάξουν δε μπορούν.
Κι ένα μουνί που δε θέλησε ποτέ του να ακούσει.
Ένα μουνί καταπακτή.
Έρωσ υποκατάστατος.
Γαμήσι νεροχύτης.

Η Ισαβέλλα που θέλει να αγαπηθεί.

Μια άλλη Ισαβέλλα.

Ο Στράτος αρχίζει να καταλαβαίνει. Η ερωτική του επιθυμία δεν είναι τελικά τόσο πανίσχυρη, όσο θα ήλπιζε πριν έρθει η Ισαβέλλα στο δωμάτιο. Πριν στριμωχτεί ανάμεσα στο τόσο ξένο εν τέλει σώμα του και στα οικεία του ξενοδοχείου τα σεντόνια. Τη νιώθει άγνωστη, ακατάδεκτη, απόμακρη. Δεν είναι μόνο τα σφαλισμένα μάτια της. Δεν είναι μόνο τα χέρια της τα αποδυναμωμένα. Αυτή η γυναίκα που βρίσκεται από κάτω του είναι μια κούκλα άψυχη. Τι να την κάνει άψυχη, όσο κι αν είναι κούκλα; Σε τι διαφέρει αυτό το απρόσμενο, το απρογραμματίστο το πήδημα από μια συνήθη μαλακία; Τουλάχιστον εκεί, στη μαλακία του, αυτή θα τον κοιτούσε. Ναι, σίγουρα. Θα βύζαινε το πέος του και θα είχε τα μάτια της ορθάνοιχτα. Θα υποδεχόταν αυτό το ανήλεο του σφυροκόπημα, βογκώντας και αναστενάζοντας, μα ούτε στιγμή δε θα απέσυρε το βλέμμα από πάνω του. Όχι, δε θα κοιτούσε απλώς. Θα έβλεπε. Πολύ καλύτερα εκεί. Πολύ πιο Ισαβέλλα. Τίμια πράγματα. Οφθαλμός αντί οφθαλμού, οδούς αντί οδόντος. Ναι, ναι, από όλα θα είχε εκεί. Και μάτια και δόντια και δάχτυλα και γλώσσες και φιλιά. Ακόμα και φιλιά. Όμως, δεν τις φιλάνε τις πουτάνες, λέει. Μονάχα τις πηδάνε. Ε, Ισαβέλλα; Έτσι είναι; Έψαχνες για πουτάνα, ε; Και δε μου λες; Πως λες να

την πληρώσεις; Τι έχεις μέσα στο κεφάλι σου; Ποιος κατοικεί μες στη δική σου μαλακία; Γιατί δεν πήγες στο δικό του το δωμάτιο; Μην πεις πως δε σου κάθεται. Εσύ αλλιώς είσαι μαθημένη. Ποιος θα τολμούσε όχι να σου πει; Ποιος θα αρνηθεί την πόρτα να σου ανοίξει; Ποιος δε θα θέλει να προσκυνήσει τέτοια βυζιά παράσημα; Καριόλα, ψυχή αγάμητη! Ποιο πιόνι στη σκακιέρα σου να πάει να αυτομολήσει; Όχι, να μην ερχόσουν ποτέ. Να σε έβλεπα μονάχα μες στην αίθουσα. Να σε είχα μόνο στα όνειρά μου. Όχι γιατί εκεί μπορώ να κάνω ό,τι θέλω. Λάθος. Δεν είναι αυτό το θέμα. Γιατί εκεί, στη φαντασία, στη μαλακία μου –πες την όπως γουστάρεις– μπορώ να θέλω να με θες. Να θέλεις όσα θέλω. Να βλέπω την επιθυμία σου κι εσύ τα όνειρά μου να κοιτάζεις.

«Κοίταξέ με!»

«Τι;»

«Κοίταξέ με, είπα!»

«Τι θέλεις;»

«Γιατί δε με κοιτάς, γαμώ την παναγία σου;»

«Άσε με! Με πνίγεις!»

«Ό,τι γουστάρω θα κάνω, ακούς; Ό,τι γουστάρω!»

«Σταμάτα!»

«Τι είμαι εγώ, ρε; Τι είμαι; Ε; Τι είμαι;»

«Δεν είσαι...»

«Τι δεν είμαι; Ποιος δεν είμαι; Μη κλαις! Μίλα!»

«Δεν είσαι...»

«Τι θέλεις; Γιατί ήρθες; Λέγε! Γιατί;»

«Για να με πηδήξεις, μαλάκα! Αυτό δεν ήθελες; Αυτό δε σκέφτεσαι συνέχεια; Πήδα με, λοιπόν κι άσε τις ερωτήσεις! Ή μήπως προτιμάς τα τσοντοσαϊτ σου; Ε; Για λέγε!»

«Άντε γαμήσου, καριόλα!»

Η Ισαβέλλα αρχίζει να καταλαβαίνει. Λάθος, λάθος όλα. Προσπάθησε να επιβάλει αυτήν την αισθητηριακή απομόνωση, μήπως και έτσι, χωρίς να βλέπει την εικόνα του, χωρίς να ακούσει τη φωνή του, μπορέσει να τον αντικαταστήσει. Αυτόν με εκείνον. Εκείνος και αυτός. Και η Ισαβέλλα κάπου εκεί ανάμεσα. Και η Ισαβέλλα πουθενά. Κι οι υπόλοιπες αισθήσεις; Ποιος τις ρώτησε; Ποιος είπε στην αφή να μείνει έξω από το δωμάτιο; Ποιος θα μπορούσε λογοκρισία, εμπάργκο, μποϊκοτάζ να κάνει στις επιδερμίδες τους; Ποιος άραγε τη γεύση και την όσφρηση να της αφήσει έξω από ετούτο το γαμήσι; Ποιος τις γαμάει τις αισθήσεις σου, μικρή μου Ισαβέλλα; Ποιος σε γαμάει εσένα τελικά; Αυτός που θες πραγματικά; Αυτός που, έτσι στην τύχη, διάλεξε; Ή μήπως εσύ η ίδια; Ποιος το γαμάει το πολυπόθητο μουνάκι σου, το βλέπεις, κι ας μην τολμάς τώρα να τον κοιτάξεις. Ποιος το μυαλό σου, όμως, διακορεύει, βιάζει, ξεσκίζει και πηδά και δεν πρόκειται ποτέ σου να το μάθεις. Αυτός εδώ είναι

υπαρκτός. Ζυγίζει και το βάρος του το νιώθεις. Μυρίζει και τις οσμές του τις καταπίνουν τα ρουθούνια σου. Στάζει και τα υγρά του τώρα σε ποτίζουν. Ο άλλος, ο εκείνος, τι είναι τελικά; Μια ιδέα. Μια παραίσθηση. Ένα απωθημένο ακατοίκητο. Μια όμορφη απάτη. Γιατί τον έφερες μαζί σου μέσα στου Στράτου το δωμάτιο; Στράτο, αλήθεια, δεν τον λένε; Τι νόμιζες; Πως επειδή είναι τόσο παρόμοια όλα ετούτα τα δωμάτια, θα ήταν και ίδιοι αυτοί που τα γεμίζουν; Ποιος σε γεμίζει τώρα εσένα, Ισαβέλλα; Ποιος κατοικεί μες στο δικό σου το δωμάτιο; Ποιος τα κρατάει τα κλειδιά; Ποιος τις κουρτίνες σου τραβάει; Γιατί τον έφερες μαζί σου; Δεν το ήξερες; Όλα αυτά, αυτού του είδους τα γαμησιάτικα συμπλέγματα θέλουνε σάρκες, σάλια, κόκκαλα. Η φαντασία δεν τους φτάνει. Μόνη σου ήρθες, Ισαβέλλα. Κανένας δε σε κάλεσε. Όλοι μόνοι ερχόμαστε. Όχι μονάχα στη ζωή. Και στα γαμήσια μας ακόμα. Μόνοι και πάλι μόνοι φεύγουμε. Το ενδιαμέσο διάλειμμα της συντροφιάς είναι που ξεγελάει. Άνοιξε τα ματάκια σου, κορίτσι μου! Δες επιτέλους την αλήθεια!

Oh angel - we can find our way somehow/ Escaping from the world we're in. Ξέπνοοι. Ταπεινωμένοι. Ασήμαντοι. Ο ένας πλάι στον άλλον. Και οι δυο τους έναν άλλον έρωτα διψάσανε. Και οι δύο, στο ίδιο πήδημα, στέρησαν τα υγρά τους. To a place where

we began. Ο τόπος μιας φαντασίας μυστικής, η γη των προφανών φαντασιώσεων δε θα μπορέσει ποτέ μέσα σε ένα τόσο περιστασιακό δωμάτιο, άραγε, να χωρέσει; Η επιθυμία σκοντάφτει πάνω στην περίπτωση. Το περιστατικό δε συνιστά αιτία έρωτα ή πολέμου. And I know we'll find/ A better place and peace of mind. Και ύστερα μένουν μόνα ένα κεφάλι σα σφηκοφωλιά και πλάι του ένα ξερό κορμί αφυδατωμένο. Και η φωνή του Judas από πολύ μακριά για κάποιον να προσεύχεται. Just tell me that it's all you want - for you and me/ Angel won't you set me free. Ελευθερία, ελευθερία, σε χύνω στα μούτρα και ύστερα το φάντασμά σου από μπροστά μου διώχνω.

«Κάθεται κανείς εδώ;»

Κάθεται εσύ. Εδώ και ώρα, αλλά ακόμα δεν το ξέρεις. Και εδώ κι εκεί και πρώτα από όλα πάνω μου. Ούτε στα όνειρά του, τέτοιο τρελό σενάριο δεν έπαιζε. Από όλες του τις συμφοιτήτριες να έχει για διπλανή την όμορφη της τάξης. Μαζεύει βιαστικά τα πράγματα από το κάθισμα. Στο πάτωμα τα ρίχνει.

«Κάθεται εσύ.»

«Ευχαριστώ!»

Το χαμόγελό της τη σκέψη του θολώνει. Κάθεται, βγάζει το παλτό, τεντώνεται, αράζει. Το στήθος της κοντεύει να ξεχειλώσει το γαλάζιο της πουλόβερ.

«Είμαι η Ισαβέλλα. Εσύ;»

«Γεια σου, Ισαβέλλα!»

«Εσύ;»

«Εγώ είμαι ο Στράτος.»

«Κι άλλος Στράτος! Γνώρισα άλλον έναν μέσα στο τρένο.»

«Λυπάμαι που δεν είμαι τόσο μοναδικός.»

«Κανείς δεν είναι, Στράτο.»

Σταυρώνει τα πόδια της. Τρίβεται το μπλουτζίν της. Στριμώνονται τα μπούτια της κάτω από το θρανίο. Το βλέμμα του χοροπηδάει ανέμελο. Δεν ξέρει καν που να σταθεί. Δεν βρίσκει κάποια εικόνα πρόχειρη αδιάφορη για να μην τον προδώσει. Ο χάρτης της Τουρκίας ίσως; Τι δουλειά έχει, άραγε, αυτός ο χάρτης εδώ μέσα; Η Ισαβέλλα αδειάζει τα σύνεργά της από την τσάντα της. Καταλαμβάνει τη μισή επιφάνεια του θρανίου και ολόκληρη σχεδόν της σκέψης του συμφοιτητή της. Μεσ στον εγκέφαλο του Στράτου, η επιφάνεια εργασίας του έχει μόλις αποκτήσει καινούριο φόντο.

«Από πού είσαι;»

Αυτή μοιάζει ξαφνικά σα να έχει κάπως απομακρυνθεί. Το βλέμμα της παρακολουθεί σχολαστικά το βάδισμα και τις κινήσεις κάποιου άλλου φοιτητή που μόλις έχει φτάσει. Ο κάποιος άλλος χαιρετάει το Στράτο και κάθεται στη διπλανή σειρά. Η Ισαβέλλα σκύβει στο αυτί του διπλανού της. Βιάζεται. Δεν κρατιέται.

«Ποιος είναι αυτός;»

Η ανάσα της χαϊδεύει το μυαλό του. Δεν την ακούει τη φωνή της. Τη νιώθει. Την εισπράττει. Την απορροφά. Δεν την καταλαβαίνει.

«Με ακούς;»

Λίγο ακόμα, σε παρακαλώ. Πρώτα με, αλήθεια, ό,τι θες. Εξάλλου μόνο μια απάντηση υπάρχει. Αυτή τον πλησιάζει περισσότερο. Τώρα τα χείλη της σχεδόν τον ακουμπάνε.

«Ποιος είναι αυτός που σε χαιρέτησε;»

Το μήνυμα τρυπάει το αυτί και φτάνει μέχρι τον εγκέφαλο. Ο ακροατής ξυπνάει. Κοιτάει τον άλλον, κοιτάει αυτήν. Τα χείλη της. Τα μάτια. Απαντάει.

«Κάποιος.»

«Να σου πω, δεν είναι γελοίο να είμαστε σε διπλανά δωμάτια και να μιλάμε από το facebook;»

«Θες να έρθω από εκεί;»

«Όχι!»

«Ε, τότε; Με κοροϊδεύεις, έτσι;»

«Έρχομαι εγώ.»

Ο Στράτος τινάχτηκε αμέσως από το κρεβάτι του και σαν τον διαβολάκο της Τασμανίας άρχισε να κάνει σβούρες μέσα στο δωμάτιο, κρύβοντας όπως-όπως τα εσώρουχά του, κλείνοντας τις τολμηρές σελίδες του στο ίντερνετ και ανοίγοντας διάπλατα την μπαλκονόπορτα για να αεριστεί ο χώρος. Αυτό είναι το κακό με τις φαντασιώσεις, πραγματοποιούνται

την ώρα εκείνη ακριβώς που εσύ καθόλου δεν τις περιμένεις. Αγχώθηκε. Έβγαλε την πιτζάμα του –ήταν γελοία κι εκείνες οι λαδιές από τα σουβλάκια που έτρωγε νωρίτερα δε μοιάζαν με τιμητικά παράσημα καθόλου- και αμήχανα ξεβράκωτος προσπαθούσε να βρει μέσα στο σάκο του κάτι άλλο ευπρεπές και άνετο να βάλει. Το συνθηματικό –έτσι του φάνηκε- όμως χτύπημα στην πόρτα τον πρόλαβε κι έτσι αναγκάστηκε να την ξαναφορέσει ηττημένος. «Ποιος είναι;» ρώτησε ανόητα.

«Room service», ακούστηκε η φωνή της.

Άνοιξε και τότε είδε μπροστά του όλες τις φαντασιώσεις του να ενσαρκώνονται ταυτόχρονα. Δεν πρόλαβε τίποτα να πει. Χρόνο δεν βρήκε καν για να σκεφτεί μιαν έξυπνη ατάκα. Η Ισαβέλλα άπλωσε το χέρι της, άρπαξε τα κεφάλι του και κόλλησε τα σαρκώδη χείλη της πάνω στα σκασμένα και τρεμάμενα δικά του.

«Τι έτρωγες;»

«Ε, είχα πάρει κάτι από τον πεζόδρομο...»

«Και τι, δηλαδή; Χόρτσες; Δεν πεινάς για τίποτα άλλο;»

Το σώμα της σφίχτηκε πάνω στο δικό του, ενώ τεντωνόταν για να τον φτάσει ξανά στο ύψος των χειλιών και να επαναλάβει το λαίμαργο φιλί της. Το χέρι της γλίστρησε μέσα στην πιτζάμα του, ενώ έσπρωχνε την πόρτα με τον κώλο της. Κάνεις δεν έπρεπε να δει. Το πάρτυ μόλις άρχιζε. Ο Στράτος την

άρπαξε στα μπράτσα του και την πέταξε πάνω στο ξέστρωτο κρεβάτι. Αυτή γελούσε σα μικρό παιδί και δάγκωνε τα χείλη της ταυτόχρονα σαν έμπειρη πουτάνα. Έβγαλε τις πιτζάμες της στα γρήγορα, ενώ αυτός έκανε να κλείσει ξανά την μπαλκονόπορτα.

«Όχι! Ας την ανοιχτή!»

«Ζεσταίνεσαι;»

«Διψάω. Έχεις να πιούμε τίποτα;»

«Κάτι θα βρούμε...»

«Είμαι σίγουρη...»

Ο Στράτος σήκωσε τη μπλούζα τις πιτζάμας του, ενώ αυτή, στ' αλήθεια ανυπόμονη, κατέβασε το κάτω μέρος και άρχισε να γλύφει τον πούτσο και τα αρχίδια του. Αυτός μισόγυμνος, με το παντελόνι του στα γόνατα, χάιδεψε το κεφάλι της, απομακρύνοντάς της τα μαλλιά από το πρόσωπο. Η Ισαβέλλα δε μπορούσε τη στιγμή εκείνη να μιλήσει. Τα καλά κορίτσια δε μυλούν με γεμάτο το στόμα. Σήκωσε τα μάτια της ψηλά και άφησε το βλέμμα της να πει όσα η γλώσσα δε μπορούσε. Από το ανοιχτό παράθυρο, από το δρόμο, από τον Γενάρη έξω ακουγόταν κάποια μουσική. Κάποια παραφωνία. Το κιτρινιάρικο φως του δωματίου τρεμόσβηνε πάνω από τα κεφάλια τους.Κι όμως κανείς από τους δυο τους δεν το έβλεπε. Κανείς δεν άκουγε απολύτως τίποτα. Τίποτα άλλο από το σφυγμό του πάθους και του απροσδόκητου.

«Δεν θέλεις να σου πω τι ακριβώς σκεφτόμουν;», τη ρώτησε αν και ήξερε ήδη την απάντηση. Αν και ήδη γνώριζε πολύ καλά πως και αυτή τη σκέψη του μπορούσε να διαβάσει.

«Δε θέλω να πεις», του απάντησε μέσα από τα ορθάνοιχτα τα μάτια της. «Να μου δείξεις θέλω. Είσαι ο Στράτος και είμαι η Ισαβέλλα...»

-Αν σου ζητούσανε να γράψεις μια ερωτική σκηνή με πρωταγωνιστές δυο από τους συμφοιτητές μας, ποιους δύο θα επέλεγες;

-Την Ισαβέλλα και το Στράτο.

-Την Ισαβέλλα καταλαβαίνω, λογικό. Γιατί όμως τον Στράτο;

-Γιατί από όλους, αυτοί είναι μακράν οι πιο ευφάνταστοι.

-Κι εσύ πως το γνωρίζεις;

-Δεν το γνωρίζω. Αλλά μπορώ, νομίζω, να μαντέψω. Άλλωστε, αυτό δεν είναι στην πραγματικότητα και το αντικείμενο των σπουδών μας;

-Και πάλι όμως, η φαντασίες τους δε μοιάζουν να συγκλίνουνε.

-Οι επιθυμίες, θες να πεις.

-Γιατί; Δεν είναι το ίδιο;

-Εσύ φαντάζεσαι μόνο ό,τι επιθυμείς;

-Δεν πάει συνήθως έτσι;

-Κι εκείνο; Αυτό εκεί που επιθυμείς, πιστεύεις πως φαντάζεται εσένα;

- Που θες να ξέρω;
- Μάντεψε!
- Μαντεύω μάλλον όχι.
- Φαντάσου τότε πως κι εκείνο σε φαντάζεται και γράψε μια ιστορία.
- Αυτό θα έκανες εσύ;
- Υπάρχει κάτι άλλο;

*

Η εργασία αυτή, ανάμεσα στα διάφορα στενόχωρα, αμήχανα και κωμικά που δημιούργησε, γέννησε και το πιο μακρύ σε διάρκεια ανέκδοτο του τμήματός μας. Αυτό της «επιτροπής», της επταμελούς ομάδας κρούσης, δηλαδή, που ανέλαβε να σουλουπώσει, υποτίθεται, το όλο αυτό εγχείρημα. Και η οποία, μετά από έναν νέο κύκλο αστείων και παρεξηγήσεων, παρέδωσε πνεύμα ένα βράδυ του Μαΐου στο πατρικό της Μαίρης πάνω από ένα ταψί φρεσκοψημένης πιπερόπιτας. Δεν ξέρω αν φταίει που υπερεκτιμηθήκαν οι δυνατότητες μας ή που δεν το είχαμε εξ αρχής με το ομαδικό παιχνίδι, πάντως και πάλι πιστεύω ακόμα ότι και μέσα στην αυτοκαταστροφή, και μέσα στην παταγώδη αποτυχία μας, μπορέσαμε να διδαχθούμε αρκετά τόσο από τα λάθη όσο και από τα πάθη μας.

Αυτά και καλό καλοκαίρι!

η ιστορία

Τον Ιανουάριο του 2013, στην τέταρτη συνάντηση του μεταπτυχιακού μας, με περίμενε μια έκπληξη ιδιαίτερα τιμητική και ευχάριστη. Ύστερα από πρωτοβουλία της Άννας, μετά το μάθημα το Σάββατο το βράδυ, μαζεύτηκε το έτος μας στο Lord, προκειμένου να παρουσιάσουμε τη «Ρημάδα», το τέταρτο βιβλίο των Dreamtigers που είχα λίγο πριν από τις γιορτές δημοσιεύσει. Δυο-τρεις συμφοιτητές μου διάβασαν αποσπάσματα, κάποιοι μίλησαν για το γράψιμό μου γενικότερα, ύστερα είπα τα δικά μου και εγώ και γενικά περάσαμε ωραία. Χωρίς να θέλω να αδικήσω τους υπόλοιπους, θα έλεγα πως συγκινήθηκα από τον τρόπο που απήγγειλε ο Μαρτίνης ένα από τα κεφάλαια (αν και δεν θυμάμαι ποιο ήταν ακριβώς), αλλά και τρόμαξα ταυτόχρονα. Το να ακούς κάτι που έχεις γράψει με κάποιου άλλου τη φωνή, ο οποίος με τον τρόπο του σου δείχνει πως σε έχει καταλάβει, μπορεί ως εμπειρία, αν είσαι ήδη λίγο «χαλαρός», να λάβει μια τέτοια μεταφυσική διάσταση που να σε αποτρελάνει.

Την επόμενη μέρα, επιστρέφοντας με το αμάξι μου στο Βόλο, πήρα και την απόφαση να αφιερώσω ένα τουλάχιστον από τα τότε μελλοντικά ονειροτίγρεια βιβλία μου στην ιστορία αυτού του μεταπτυχιακού, αφού είχα ήδη συμπεράνει πως οι προϋποθέσεις για

κάτι τέτοιο φυσικά συνέτρεχαν και με το παραπάνω: Υπήρχανε ωραίοι ήρωες που ο καθένας κουβαλούσε και από μια προϋστορία ενδιαφέρουσα. Υπήρχε ένας ερωτισμός διάχυτος, τόσο που κάποιοι ήδη έβαζαν στοιχήματα για το ποια θα είναι τα πρώτα ζευγαρώματα. Υπήρχαν έντονες αντιθέσεις ανάμεσα στους συμμετέχοντες, αλλά και κραυγαλέες αντιφάσεις σε κάθε έναν από εμάς μεμονωμένα. Υπήρχαν πείσματα, απωθημένα και κολλήματα, που βάζω στοίχημα πως έτσι και ήμασταν φοιτητές κανονικοί και δεν βρισκόμασταν μόνο για ένα σαββατοκύριακο το μήνα, όλο και σε κανένα εγκληματάκι θα μας οδηγούσανε - θυμάμαι τον Πανάτσα να φτιάχνει ευφάνταστα σενάρια με καμικάζι ήρωες-συμφοιτητές, που έμπαιναν μέσα στην τάξη ζωσμένοι με εκρηκτικά και έκαναν την Φλώρινα μας Κολομπάιν. Υπήρχε το μυστήριο, η φάρσα, η κωμωδία, υπήρχε η περιτλάνηση, η σύγκρουση, η ποίηση και φυσικά το πάθος. Και προπαντός υπήρχανε τα μυστικά, που αν και ακόμα ήταν νωρίς, ήδη φαινόταν καθαρά πως με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο θα ρύθμιζαν εν τέλει την εξέλιξη αυτής της ιστορίας.

Μια τέτοια, λοιπόν, μυστική ιστορία σκεφτόμουν πως κάποτε θα έγραφα, καθώς ταξίδευα στην εθνική. Ωστόσο υπολόγιζα χωρίς τον ξενοδόχο. Κι ο ξενοδόχος στις ιστορίες τις συγγραφικές λέγεται

κρίσιμος χρόνος. Έτσι, όταν ξεκίνησα να γράφω το «Για Αύριο» είχε ήδη περάσει αρκετός καιρός από την ώρα που το όλο πράγμα ξεκίνησε να απομαγεύεται και ήταν ακόμα αρκετά νωρίς για μπορεί το υλικό αυτό με ασφάλεια να αποκαλυφθεί, χωρίς να θίξει την ίδια τη μαγεία.

Έτσι, με κάθε επιφύλαξη παντός συγγραφικού μου δικαιώματος, προχώρησα σε μια άλλου τύπου αφήγηση, συγκέντρωσα το υλικό των εργασιών που έκανα κατά το πρώτο έτος και έπλεξα πάνω σε αυτές ένα δικό μου χρονικό, επιδιώκοντας κυρίως να προβάλλω τις σκέψεις και τα συμπεράσματά μου για την γραφή την ίδια.

Σε γενικές γραμμές θα ήθελα να πω ότι πιστεύω πως υπήρξα τυχερός, γιατί συνέπεσα με μια ομάδα ταλαντούχων, φιλόδοξων και ανήσυχων ανθρώπων. Νομίζω πως τους περισσότερους πρόλαβα και τους γνώρισα καλά. Ελπίζω ότι αρκετοί από αυτούς με θεωρούνε ήδη φίλο. Φοβάμαι πως κάποιους ίσως τους αδίκησα, τους πίκρανα, τους έκανα να αισθανθούν αμήχανα. Σε κάθε περίπτωση θέλω όλους να τους διαβεβαιώσω πως τους χρωστώ ευγνωμοσύνη καταρχάς που με εμπιστευτήκανε, πως εκτιμώ το γεγονός ότι μου ζήτησαν πολλές φορές την γνώμη μου, δίνοντάς μου κείμενα τους να διαβάσω, και τέλος πως θεωρώ την συνύπαρξή μας

ευτυχή και μόνο επειδή με το έργο τους και την προσωπικότητά τους με ενέπνευσαν να μπω σε άλλες δικές μου ιστορίες.

Εντάξει, φτάνει με τα συγκινητικά και δεν αντέχω και τους αποχωρισμούς... Και εν πάση περιπτώσει, δεν θα χαθούμε κιόλας.

Τις απόψεις και τις ενστάσεις μου σχετικά με τη Δημιουργική Γραφή και τον τρόπο που αυτή διδάσκεται τις έχω ήδη εκθέσει στο βιβλίο μου «Ψέματα Λένε» (Dreamtigers09, Οκτώβριος 2013). Το Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, παρά τις αδυναμίες και τις αντιφάσεις του, αποτελεί μια μοναδική ακαδημαϊκή πρωτοβουλία, πρωτοποριακή για τα δεδομένα της χώρας μας, που συνεχίζει να λειτουργεί και να παράγει έργο χάρη στην επιμονή και την εργατικότητα του ολιγομελούς προσωπικού του. Σε μια εποχή που το εν λόγω παρεξηγημένο γνωστικό αντικείμενο τείνει να γίνει μόδα και τα εργαστήρια γραφής -όπου σχεδόν αρκεί το να μην είσαι αναλφάβητος για να μπορέσεις να διδάξεις- φυτρώνουν σαν μανιτάρια, πιστεύω ότι η ίδρυση παρόμοιων τμημάτων σε άλλες πόλεις και πανεπιστήμια θα έβαζε σίγουρα τα πράγματα στη θέση τους. Επίσης πιστεύω πως θα δημιουργούσε μια νέα γενιά δασκάλων, αναγνωστών, συγγραφέων,

επιμελητών, μεταφραστών, κριτικών, ενδεχομένως και εκδοτών και γενικότερα ανθρώπων του βιβλίου, που θα μπορούσε να ανατρέψει επιτέλους τα δεδομένα της φλύαρης μας ημιμάθειάς. Ως εκ τούτου εύχομαι όσο το δυνατόν περισσότεροι εκ των συμφοιτητών μου να ασχοληθούνε περαιτέρω με το αντικείμενο και γιατί όχι να ακολουθήσουν και ακαδημαϊκή καριέρα.

Τέλος θα ήθελα να συμπληρώσω κάτι παρόμοιο με αυτό που είχα γράψει στην αρχή του «Starboard Home» (Dreamtigers11, Φεβρουάριος 2014). Αν κάποιοι από εσάς (στους συμφοιτητές μου απευθύνομαι) δεν συμφωνείτε με τον τρόπο που παρουσίασα τα πράγματα, δεν σας αρκεί η αφήγησή μου και δεν γουστάρετε γενικότερα το βιβλίο αυτό, μην ξεχνάτε ότι η συγγραφή πρώτα και πάνω από όλα είναι και μέσο επικοινωνίας, όπως ας πούμε το τηλέφωνο - ειδικά όταν ο συγγραφέας επιλέγει ξεκάθαρα σε ποιους αναγνώστες απευθύνεται. Οπότε, μην διστάζετε καθόλου, απαντήστε μου. Και δεν εννοώ να με πάρετε τηλέφωνο. Γράψτε μου την δική σας εκδοχή. Παρουσιάστε την δική σας την αφήγηση. Φτιάξτε βιβλία!

Σας φιλώ όλες και όλους...

Καλή τύχη!

η παρωδία

Α, ναι! Παραλίγο να το ξεχάσω. Κάπου εκεί μεταξύ Νοεμβρίου και Ιανουαρίου, στο μάθημα της Ευρωπαϊκής και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, ασχοληθήκαμε με το ζήτημα της Παρωδίας, ενώ αναφερθήκαμε ξανά σε αυτό τον Απρίλιο στο μάθημα της Ποίησης με τον κύριο Κεχαγιόγλου. Μία από τις σχετικές ασκήσεις που μάς είχε βάλει η κυρία Νικολαΐδου τον χειμώνα ήταν να παρωδηήσουμε ένα κείμενο της νεοελληνικής ποίησης ή της πεζογραφίας «σε έκτυπο ύφος». Το ξέρω πως εγώ επέλεξα, ας πούμε, ένα ευκολάκι, αφού σχεδόν όλα τα ποιήματα του Κ.Π. Καβάφη, για λόγους που και ο ίδιος φαντάζομαι πως θα συμμεριζόταν, προσφέρονται πολύ για κάτι τέτοιο. Τέλος πάντων, ιδού λοιπόν τι έκανα «πειράζοντας» τον αγαπημένο μου Καισαρίωνα:

Τσεζάρια

Εν μέρει για να εξακριβώσω μια εποχή,
εν μέρει και την ώρα να περάσω,
την νύχτα χθες μπήκα στο εξ-χάμστερ
μια τσόντα για να κατεβάσω.
Οι άφθονοι στύσεις και οι οργανομοί
εις όλες μοιάζουν. Όλες είναι κόπυ-πέιστ

και μίζερες αναπαραγωγές·
κάθε ξεκώλιασμα των αγγαρεία.
Αν πεις και για τες πορνοστάρ, κι αυτές,
όλες η Σύλβιες κ' η Καταλίνες πλαστικές.

Όταν κατόρθωσα επιτέλους κάπως να καυλώσω
θάφινά το λαπ-τοπ αν μια μνεία μικρή,
κι ασήμαντη, της Τζεζάρια
δεν είλκυε την προσοχή μου αμέσως.....

Α, να, ήρθες συ με τα εξαίσια
βυζιά σου. Στο ίντερνετ λίγα
λινκς μονάχα βρίσκονται για σένα,
κ' έτσι πιο ελεύθερα σ' έπλασα μες στον νου μου.
Σ' έπλασα μοιραία κ' εξωτική.
Η καύλα μου στο πρόσωπό σου δίνει
μιαν ονειρωξώδη εμορφιά.
Και τόσο πλήρως σε φαντασιώθηκα,
που χθες την νύχτα αργά, σαν έσβυνεν
η οθόνη μου —άφισα επίτηδες να σβύνει—
εθάρρεψα που μπήκες μες στην κάμαρά μου,
με φάνηκε που εμπρός μου στάθηκες· ως θα ήσουν
μες στα καταχυμένα στούντια της Γκόλντεν Άι,
χλωμή και κουρασμένη, ιδεώδης εν τω πολλαπλώ
σου οργασμώ,
ελπίζοντας ακόμη να σε σπλαχνισθούν
οι ανώμαλοι —που ψιθύριζαν το «Σακ μι μπέιμπι».

*

Η παρωδία είναι ένα πράγμα πολύ πιο σοβαρό από ό,τι νομίζουμε συνήθως. Για να παρωδήσεις έναν δημιουργό θα πρέπει, όχι μόνο να έχεις μελετήσει το έργο του σε βάθος, αλλά και να το εκτιμάς απεριορίστα, για να μην πω να πίνεις νερό στο όνομά του. Επίσης είναι ένα κατεξοχήν είδος γραφής μαθητείας, αφού παρωδώντας κάποιον ποιητή ή συγγραφέα, απασχολείσαι με τρόπο διδακτικό και ευχάριστο ταυτόχρονα με το ύφος, το ρυθμό, τα αφηγηματικά του μέσα, τα δομικά στοιχεία, το πάθος και τη δυναμική της ποιητικής του. Με άλλα λόγια, θα λέγαμε πως στην Δημιουργική Γραφή όποιος αγαπάει, παιδεύει κι από τη αγάπη και το παίδεμα αυτό εν τέλει εκπαιδεύεται.

Είναι γνωστό πως ο ιδρυτής του Μεταπτυχιακού «Δημιουργική Γραφή» στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Μίμης Σουλιώτης, διέπρεψε στο είδος αυτό αφήνοντάς μας, μεταξύ άλλων, και εξαιρετικά δείγματα καβάφειας παρωδίας*, που αποδεικνύουν πως στόχος απώτερος κάθε φιλόδοξου δημιουργού θα πρέπει να είναι να δει κάποια στιγμή το έργο του να πέφτει θύμα «κανιβαλισμού» των πιο μελετηρών αναγνωστών του.

*«Ποιήματα εν Παρόδω», Κ.Φ. Φαβάκης (Μίμης Σουλιώτης), Εκδόσεις «Μπαμ», 1974.

Κυκλοφορούν επίσης από τις Εκδόσεις Dreamtigers:

Κεντρική διάθεση:
www.yannisadamis.com

Τον Φεβρουάριο του 1995 επισκέφτηκα για πρώτη φορά τη Φλώρινα. Τότε ακόμα σπούδαζε ένας φίλος μας εκεί και είχαμε πάει να τον δούμε. Ο φίλος μας, θέλοντας να μας ξεναγήσει όσο καλύτερα μπορούσε στην πόλη και στην περιοχή, φρόντισε να μας πάει σχεδόν παντού και πραγματικά κατάφερε να μου μείνει το ταξίδι αυτό ως μια χορταστική ανάμνηση. Την τελευταία μέρα και μιας και υπήρχε χρόνος αρκετός μέχρι να αναχωρήσει η αμαξοστοιχία μας, μας πρότεινε να πάμε να δούμε το ζωολογικό κήπο της πόλης. Ομολογώ ότι η ιδέα του δεν με συγκίνησε ιδιαίτερα, αφού αυτού του είδους τα αξιοθέατα τα θεωρώ ανούσια και θλιβερά. Τέλος πάντων, αφού οι άλλοι επιμένανε, υπέκυψα κι εγώ και ακολούθησα. Δεν θυμάμαι που ακριβώς βρισκότανε εκείνος ο ζωολογικός και επειδή δεν τον ξανα συνάντησα τα δύο τελευταία χρόνια, που ανέβαινα τόσο συχνά στη Φλώρινα, είναι φορές που σκέφτομαι πως στην πραγματικότητα τον είχα φανταστεί ή πως τον μπέρδευα με κάποιο άλλο ταξίδι. Ωστόσο, θυμάμαι πάρα πολύ καλά ότι ανάμεσα στα εκθέματα του κήπου υπήρχε ένα λιοντάρι. Θυμάμαι πόσο πολύ φαινόταν να ασφυκτιά μέσα στο μικροσκοπικό κελί του. Θυμάμαι το μάλλον παραιτημένο βλέμμα του. Ήθελα πάντα να γράψω κάτι για αυτό, μα διαρκώς το ανέβαλα. Τελικά νομίζω πως έγραψε το λιοντάρι μια ιστορία για εμένα.

Επ! Τι έγινε;

Βόλος, Μάιος 2014
στους συμφοιτητές μου

για audio © Dreamtigers, Γιάννης Αντάμης